

Πρὸς Κορινθίους Β

Παῦλος ἀπόστολος Ἰησοῦ χριστοῦ διὰ θελήματος θεοῦ, καὶ Τιμόθεος¹ **1**

ὁ ἀδελφός, τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ θεοῦ τῇ οὔσῃ ἐν Κορίνθῳ,² σὺν τοῖς

ἁγίοις πᾶσιν τοῖς οὔσιν ἐν ὅλῃ τῇ Ἀχαΐᾳ·³ χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ **2**

θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ. Εὐλογητὸς⁴ ὁ θεὸς καὶ **3**

πατὴρ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, ὁ πατὴρ τῶν οἰκτιρμῶν⁵ καὶ

θεὸς πάσης παρακλήσεως,⁶ ὁ παρακαλῶν ἡμᾶς ἐπὶ πάσῃ τῇ θλίψει⁷ **4**

ἡμῶν, εἰς τὸ δύνασθαι ἡμᾶς παρακαλεῖν τοὺς ἐν πάσῃ θλίψει,⁷ διὰ

τῆς παρακλήσεως⁶ ἧς παρακαλούμεθα αὐτοὶ ὑπὸ τοῦ θεοῦ. Ὅτι **5**

καθὼς περισσεύει⁸ τὰ παθήματα⁹ τοῦ χριστοῦ εἰς ἡμᾶς, οὕτως διὰ

τοῦ χριστοῦ περισσεύει⁸ καὶ ἡ παράκλησις⁶ ἡμῶν. Εἴτε δὲ θλιβόμεθα, **6**

ὑπὲρ τῆς ὑμῶν παρακλήσεως⁶ καὶ σωτηρίας,¹¹ τῆς ἐνεργουμένης¹² ἐν

ὑπομονῇ¹³ τῶν αὐτῶν παθημάτων⁹ ὧν καὶ ἡμεῖς πάσχομεν·¹⁴ καὶ ἡ

ἐλπίς ἡμῶν βεβαία¹⁵ ὑπὲρ ὑμῶν· εἴτε παρακαλούμεθα, ὑπὲρ τῆς

ὑμῶν παρακλήσεως⁶ καὶ σωτηρίας·¹¹ εἰδότες ὅτι ὥσπερ¹⁶ κοινωνοί¹⁷ **7**

ἐστε τῶν παθημάτων,⁹ οὕτως καὶ τῆς παρακλήσεως.⁶ Οὐ γὰρ **8**

θέλομεν ὑμᾶς ἀγνοεῖν,¹⁸ ἀδελφοί, ὑπὲρ τῆς θλίψεως⁷ ἡμῶν τῆς

γενομένης ἡμῖν ἐν τῇ Ἀσίᾳ,¹⁹ ὅτι καθ' ὑπερβολὴν²⁰ ἐβαρύνθημεν²¹

ὑπὲρ δύναμιν, ὥστε ἐξαπορηθῆναι²² ἡμᾶς καὶ τοῦ ζῆν. Ἀλλὰ αὐτοὶ ἐν **9**

¹ Τιμόθεος, ου, ὁ, Timothy. ² Κόρινθος, ου, ἡ, Corinth. ³ Ἀχαΐα, ας, ἡ, Achaia. ⁴ εὐλογητός, well spoken of, blessed. ⁵ οἰκτιρμός, οὔ, ὁ, compassion, pity. ⁶ παράκλησις, εως, ἡ, exhortation, consolation. ⁷ θλίψις, εως, ἡ, tribulation, persecution. ⁸ περισσεύω, abound, be rich. ⁹ πάθημα, τος, τό, suffering, passion. ¹⁰ θλίβω, press, oppress. ¹¹ σωτηρία, ας, ἡ, salvation, deliverance. ¹² ἐνεργέω, work, effect. ¹³ ὑπομονή, ἡς, ἡ, endurance, perseverance. ¹⁴ πάσχω, suffer, am acted upon. ¹⁵ βέβαιος, firm, secure. ¹⁶ ὥσπερ, just as, even as. ¹⁷ κοινωνός, οὔ, ὁ, partner, sharer. ¹⁸ ἀγνόω, not know, be unaware. ¹⁹ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ²⁰ ὑπερβολή, ἡς, ἡ, excess, superiority. ²¹ βαρέω, burden, weigh down. ²² ἐξαπορέομαι, despair, am utterly without resource.

ἑαυτοῖς τὸ ἀπόκριμα¹ τοῦ θανάτου ἐσχήκαμεν, ἵνα μὴ πεποιθότες
 ὦμεν ἐφ' ἑαυτοῖς ἀλλ' ἐπὶ τῷ θεῷ τῷ ἐγείροντι τοὺς νεκρούς· ὃς ἐκ 10
 τηλικούτου² θανάτου ἐρρύσατο³ ἡμᾶς καὶ ῥύεται,³ εἰς ὃν ἠλπίκαμεν⁴
 ὅτι καὶ ἔτι ῥύσεται,³ συννυπουργούντων⁵ καὶ ὑμῶν ὑπὲρ ἡμῶν τῇ 11
 δεήσει,⁶ ἵνα ἐκ πολλῶν προσώπων τὸ εἰς ἡμᾶς χάρισμα⁷ διὰ πολλῶν
 εὐχαριστηθῇ⁸ ὑπὲρ ὑμῶν.

Ἡ γὰρ καύχησις⁹ ἡμῶν αὕτη ἐστίν, τὸ μαρτύριον¹⁰ τῆς συνειδήσεως¹¹ 12
 ἡμῶν, ὅτι ἐν ἀπλότητι¹² καὶ εἰλικρινείᾳ¹³ θεοῦ, οὐκ ἐν σοφίᾳ σαρκικῇ
 ἀλλ' ἐν χάριτι θεοῦ, ἀνεστράφημεν¹⁵ ἐν τῷ κόσμῳ, περισσοτέρως¹⁶ δὲ
 πρὸς ὑμᾶς. Οὐ γὰρ ἄλλα γράφομεν ὑμῖν, ἀλλ' ἢ ἃ ἀναγινώσκετε¹⁷ ἢ 13
 καὶ ἐπιγινώσκετε,¹⁸ ἐλπίζω⁴ δὲ ὅτι καὶ ἕως τέλους¹⁹ ἐπιγνώσεσθε¹⁸ 14
 καθὼς καὶ ἐπέγνωτε¹⁸ ἡμᾶς ἀπὸ μέρους,²⁰ ὅτι καύχημα²¹ ὑμῶν ἐσμέν,
 καθάπερ²² καὶ ὑμεῖς ἡμῶν, ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ.

Καὶ ταύτῃ τῇ πεποιθήσει²³ ἐβουλόμην²⁴ ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς τὸ πρότερον,²⁵ 15
 ἵνα δευτέραν²⁶ χάριν ἔχητε· καὶ δι' ὑμῶν διελθεῖν²⁷ εἰς Μακεδονίαν,²⁸ 16
 καὶ πάλιν ἀπὸ Μακεδονίας²⁸ ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, καὶ ὑφ' ὑμῶν
 προπεμφθῆναι²⁹ εἰς τὴν Ἰουδαίαν.³⁰ Τοῦτο οὖν βουλευόμενος,³¹ μήτι³² 17
 ἄρα³³ τῇ ἐλαφρίᾳ³⁴ ἐχρησάμην;³⁵ Ἡ δὲ βουλεύομαι,³¹ κατὰ σάρκα

¹ ἀπόκριμα, τος, τό, sentence, decision. ² τηλικούτος, so great, so large. ³ ῥύομαι, rescue, save. ⁴ ἐλπίζω, hope, hope for. ⁵ συννυργέω, join in helping, help together. ⁶ δέησις, εως, ή, entreaty, prayer. ⁷ χάρισμα, τος, τό, gift, undeserved favor. ⁸ εὐχαριστέω, give thanks, thank. ⁹ καύχησις, εως, ή, boasting, act of boasting. ¹⁰ μαρτύριον, ου, τό, testimony, witness. ¹¹ συνείδησις, εως, ή, conscience. ¹² ἀπλότης, ητος, ή, singleness, hence simplicity. ¹³ εἰλικρίνεια, ας, ή, sincerity, purity of motive. ¹⁴ σαρκικός, fleshly, carnal. ¹⁵ ἀναστρέφω, return, live. ¹⁶ περισσώς, abundantly, exceedingly. ¹⁷ ἀναγινώσκω, you read. ¹⁸ ἐπιγινώσκω, recognise, come to know. ¹⁹ τέλος, ους, τό, end, purpose. ²⁰ μέρος, ους, τό, part, portion. ²¹ καύχημα, τος, τό, boasting, ground of boasting. ²² καθάπερ, even as, just as. ²³ πεποιθήσις, εως, ή, confidence, trust. ²⁴ βούλομαι, wish, will. ²⁵ πρότερον, formerly, before. ²⁶ δεύτερος, second. ²⁷ διέρχομαι, cross over, pass through. ²⁸ Μακεδονία, ας, ή, Macedonia. ²⁹ προπέμπω, send before, send forth. ³⁰ Ἰουδαία, ας, ή, Judea. ³¹ βουλεύω, deliberate, take counsel. ³² μήτι, interrogative particle expecting a negative answer. ³³ ἄρα, so? (introduces a question). ³⁴ ἐλαφρία, ας, ή, vacillation, levity. ³⁵ χρᾶμαι, use, make use of.

βουλευόμεαι,¹ ἵνα ἢ παρ' ἐμοὶ τὸ Ναί,² ναί² καὶ τὸ Οὐ, οὐ; Πιστὸς δὲ ὁ 18
 θεός, ὅτι ὁ λόγος ἡμῶν ὁ πρὸς ὑμᾶς οὐκ ἐγένετο Ναί² καὶ οὐ. Ὁ γὰρ 19
 τοῦ θεοῦ υἱὸς Ἰησοῦς χριστὸς ὁ ἐν ὑμῖν δι' ἡμῶν κηρυχθεὶς, δι' ἐμοῦ
 καὶ Σιλουανοῦ³ καὶ Τιμοθέου,⁴ οὐκ ἐγένετο Ναί² καὶ Οὐ, ἀλλὰ Ναί²
 ἐν αὐτῷ γέγονεν. Ὅσαι γὰρ ἐπαγγελίαι θεοῦ, ἐν αὐτῷ τὸ Ναί,² καὶ ἐν 20
 αὐτῷ τὸ Ἀμήν, τῷ θεῷ πρὸς δόξαν δι' ἡμῶν. Ὁ δὲ βεβαιῶν⁵ ἡμᾶς 21
 σὺν ὑμῖν εἰς χριστόν, καὶ χρίσας⁶ ἡμᾶς, θεός: ὁ καὶ σφραγισάμενος⁷ 22
 ἡμᾶς, καὶ δοὺς τὸν ἀρραβῶνα⁸ τοῦ πνεύματος ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν.

Ἐγὼ δὲ μάρτυρα⁹ τὸν θεὸν ἐπικαλοῦμαι¹⁰ ἐπὶ τὴν ἐμὴν ψυχὴν, ὅτι 23
 φειδόμενος¹¹ ὑμῶν οὐκέτι¹² ἤλθον εἰς Κόρινθον.¹³ Οὐχ ὅτι κυριεύομεν 24
 ὑμῶν τῆς πίστεως, ἀλλὰ συνεργοί¹⁵ ἐσμεν τῆς χαρᾶς ὑμῶν: τῇ γὰρ
 πίστει ἐστήκατε.

Ἐκρίνα δὲ ἐμαυτῷ¹⁶ τοῦτο, τὸ μὴ πάλιν ἐν λύπῃ¹⁷ πρὸς ὑμᾶς ἐλθεῖν. Εἰ 2
 γὰρ ἐγὼ λυπῶ¹⁸ ὑμᾶς, καὶ τίς ἐστὶν ὁ εὐφραίνων¹⁹ με, εἰ μὴ ὁ
 λυπούμενος¹⁸ ἐξ ἐμοῦ; Καὶ ἔγραψα ὑμῖν τοῦτο αὐτό, ἵνα μὴ ἐλθὼν 3
 λύπην¹⁷ ἔχω ἀφ' ὧν ἔδει με χαίρειν, πεποιθὼς ἐπὶ πάντας ὑμᾶς, ὅτι ἡ
 ἐμὴ χαρὰ πάντων ὑμῶν ἐστίν. Ἐκ γὰρ πολλῆς θλίψεως²⁰ καὶ συνοχῆς 4
 καρδίας ἔγραψα ὑμῖν διὰ πολλῶν δακρύων,²² οὐχ ἵνα λυπηθῇτε,¹⁸

¹ βουλευώ, deliberate, take counsel. ² ναί, yes, truly. ³ Σιλουανός, οὐ, ὁ, Silvanus. ⁴ Τιμόθεος, οὐ, ὁ, Timothy. ⁵ βεβαιώω, confirm, secure. ⁶ χρίω, anoint. ⁷ σφραγίζω, seal, set a seal upon. ⁸ ἀρραβών, ὥνος, ὁ, earnest, pledge. ⁹ μάρτυς, υἱός, ὁ, witness. ¹⁰ ἐπικαλέω, call upon, invoke. ¹¹ φείδομαι, spare, abstain. ¹² οὐκέτι, no longer, no more. ¹³ Κόρινθος, οὐ, ἡ, Corinth. ¹⁴ κυριεύω, be lord over, rule. ¹⁵ συνεργός, οὐ, ὁ, fellow worker. ¹⁶ ἐμαυτοῦ, of myself. ¹⁷ λύπη, ἡ, ἡ, pain, grief. ¹⁸ λυπέω, grieve, pain. ¹⁹ εὐφραίνω, rejoice, cheer. ²⁰ θλίψις, εὐ, ἡ, tribulation, persecution. ²¹ συνοχή, ἡ, ἡ, dismay, anguish. ²² δάκρυον, οὐ, τό, teardrop, a tear.

ἀλλὰ τὴν ἀγάπην ἵνα γνῶτε ἣν ἔχω περισσοτέρως¹ εἰς ὑμᾶς.

Εἰ δέ τις λελύπηκεν,² οὐκ ἐμὲ λελύπηκεν,² ἀλλὰ ἀπὸ μέρους³ – ἵνα μὴ⁴ 5
ἐπιβαρῶ⁴ – πάντας ὑμᾶς. Ἰκανὸν⁵ τῷ τοιούτῳ ἡ ἐπιτιμία⁶ αὕτη ἡ ὑπὸ⁶ 6
τῶν πλειόνων· ὥστε τοῦναντίον⁷ μᾶλλον ὑμᾶς χαρίσασθαι⁸ καὶ⁷ 7
παρακαλέσαι, μήπως⁹ τῇ περισσοτέρᾳ¹⁰ λύπῃ¹¹ καταποθῇ¹² ὁ¹²
τοιούτος. Διὸ παρακαλῶ ὑμᾶς κυρῶσαι¹³ εἰς αὐτὸν ἀγάπην. Εἰς⁸ 8
τοῦτο γὰρ καὶ ἔγραψα, ἵνα γνῶ τὴν δοκιμὴν¹⁴ ὑμῶν, εἰ εἰς πάντα
ὑπήκοοί¹⁵ ἐστε. Ὡς δέ τι χαρίζεσθε,⁸ καὶ ἐγώ· καὶ γὰρ ἐγὼ εἴ τι¹⁰ 10
κεχάρισμαι,⁸ ὧς κεχάρισμαι,⁸ δι' ὑμᾶς ἐν προσώπῳ χριστοῦ, ἵνα μὴ¹¹ 11
πλεονεκτηθῶμεν¹⁶ ὑπὸ τοῦ Σατανᾶ·¹⁷ οὐ γὰρ αὐτοῦ τὰ νοήματα¹⁸
ἀγνοοῦμεν.¹⁹

Ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν Τρωάδα²⁰ εἰς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ χριστοῦ, καὶ θύρας²¹ 12
μοι ἀνεωγμένης ἐν κυρίῳ, οὐκ ἔσχηκα ἄνεσιν²² τῷ πνεύματί μου, τῷ¹³ 13
μὴ εὑρεῖν με Τίτον²³ τὸν ἀδελφόν μου· ἀλλὰ ἀποταξάμενος²⁴ αὐτοῖς
ἐξῆλθον εἰς Μακεδονίαν.²⁵ Τῷ δὲ θεῷ χάρις τῷ πάντοτε²⁶ 14
θριαμβεύοντι²⁷ ἡμᾶς ἐν τῷ χριστῷ, καὶ τὴν ὁσμὴν²⁸ τῆς γνώσεως²⁹
αὐτοῦ φανεροῦντι³⁰ δι' ἡμῶν ἐν παντὶ τόπῳ. Ὅτι χριστοῦ εὐωδία³¹ 15
ἔσμεν τῷ θεῷ ἐν τοῖς σωζομένοις καὶ ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις· οἷς μὲν¹⁶ 16

¹ περισσῶς, abundantly, exceedingly. ² λυπέω, grieve, pain. ³ μέρος, οὐς, τό, part, portion. ⁴ ἐπιβαρέω, burden weigh down, burden. ⁵ ἱκανός, sufficient, able. ⁶ ἐπιτιμία, ας, ἡ, punishment. ⁷ τοῦναντίον, on the contrary. ⁸ χαρίζομαι, give freely, forgive. ⁹ μήπως, lest in any way, lest perhaps. ¹⁰ περισσός, excessive, abundant. ¹¹ λύπη, ης, ἡ, pain, grief. ¹² καταπίνω, drink down, swallow. ¹³ κυρῶ, confirm, ratify. ¹⁴ δοκιμή, ἡς, ἡ, proof, approval. ¹⁵ ὑπήκοος, obedient, listening to. ¹⁶ πλεονεκτέω, take advantage, take advantage of. ¹⁷ Σατανᾶς, ᾧ, ὁ, Satan, adversary. ¹⁸ νόημα, τος, τό, thought, mind. ¹⁹ ἀγνοέω, not know, be unaware. ²⁰ Τρωάς, ἁδος, ἡ, Troas. ²¹ θύρα, ας, ἡ, door, gate. ²² ἀνεσις, εως, ἡ, loosening, relaxation. ²³ Τίτος, ου, ὁ, Titus. ²⁴ ἀποτάσσομαι, set apart, take leave of. ²⁵ Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ²⁶ πάντοτε, always, at all times. ²⁷ θριαμβεύω, lead in a triumphal procession. ²⁸ ὁσμή, ἡς, ἡ, smell, aroma. ²⁹ γνώσις, εως, ἡ, wisdom, knowledge. ³⁰ φανερώ, reveal, manifest. ³¹ εὐωδία, ας, ἡ, fragrance, sweet smell.

ὁσμὴ¹ θανάτου εἰς θάνατον, οἷς δὲ ὁσμὴ¹ ζωῆς εἰς ζωὴν. Καὶ πρὸς
ταῦτα τίς ἱκανός;² Οὐ γάρ ἐσμεν ὡς οἱ λοιποί, καπηλεύοντες³ τὸν 17
λόγον τοῦ θεοῦ: ἀλλ' ὡς ἐξ εἰλικρινείας,⁴ ἀλλ' ὡς ἐκ θεοῦ,
κατενώπιον⁵ τοῦ θεοῦ, ἐν χριστῷ λαλοῦμεν.

Ἀρχόμεθα πάλιν ἑαυτοὺς συνιστάνειν;⁶ Εἰ μὴ χρήζομεν,⁷ ὥς τινες, 3
συστατικῶν⁸ ἐπιστολῶν⁹ πρὸς ὑμᾶς, ἢ ἐξ ὑμῶν συστατικῶν;⁸ Ἡ 2
ἐπιστολὴ⁹ ἡμῶν ὑμεῖς ἐστέ, ἐγγεγραμμένη¹⁰ ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν,
γινωσκομένη καὶ ἀναγινωσκομένη¹¹ ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων: 3
φανερούμενοι¹² ὅτι ἐστέ ἐπιστολὴ⁹ χριστοῦ διακονηθεῖσα¹³ ὑφ' ἡμῶν,
ἐγγεγραμμένη¹⁰ οὐ μέλανι,¹⁴ ἀλλὰ πνεύματι θεοῦ ζώντος, οὐκ ἐν
πλαξίν¹⁵ λιθίναις,¹⁶ ἀλλ' ἐν πλαξίν¹⁵ καρδίαις σαρκίναίς.¹⁷ 4
Πεποίθησιν¹⁸ δὲ τοιαύτην ἔχομεν διὰ τοῦ χριστοῦ πρὸς τὸν θεόν: οὐχ 5
ὅτι ἱκανοί² ἐσμεν ἅφ' ἑαυτῶν λογίσασθαι¹⁹ τι ὡς ἐξ ἑαυτῶν, ἀλλ' ἡ
ικανότης²⁰ ἡμῶν ἐκ τοῦ θεοῦ: ὃς καὶ ἱκάνωσεν²¹ ἡμᾶς διακόνους²² 6
καινῆς²³ διαθήκης,²⁴ οὐ γράμματος,²⁵ ἀλλὰ πνεύματος: τὸ γὰρ
γράμμα²⁵ ἀποκτένει, τὸ δὲ πνεῦμα ζωοποιεῖ.²⁶ Εἰ δὲ ἡ διακονία²⁷ τοῦ 7
θανάτου ἐν γράμμασιν,²⁵ ἐντετυπωμένη²⁸ ἐν λίθοις, ἐγενήθη ἐν δόξῃ,
ὥστε μὴ δύνασθαι ἀτενίσαι²⁹ τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ εἰς τὸ πρόσωπον
Μωϋσέως διὰ τὴν δόξαν τοῦ προσώπου αὐτοῦ, τὴν καταργουμένην,³⁰

¹ ὁσμὴ, ἡς, ἡ, smell, aroma. ² ἱκανός, sufficient, able. ³ καπηλεύω, trade in, peddle. ⁴ εἰλικρίνεια, ας, ἡ, sincerity, purity of motive. ⁵ κατενώπιον, before, in the presence of (gen). ⁶ συνίστημι, commend (transitive), stand with. ⁷ χρήζω, need, have need of. ⁸ συστατικός, commendatory. ⁹ ἐπιστολή, ἡς, ἡ, letter, dispatch. ¹⁰ ἐγγράφω, inscribe, write. ¹¹ ἀναγινώσκω, read. ¹² φανερῶ, reveal, manifest. ¹³ διακονέω, serve, minister. ¹⁴ μέλαν, ink. ¹⁵ πλάξ, πλακός, ἡ, tablet, table. ¹⁶ λίθινος, of stone, made of stone. ¹⁷ σάρκινος, of the flesh, fleshly. ¹⁸ πεποίθησις, εως, ἡ, confidence, trust. ¹⁹ λογίζομαι, calculate, consider. ²⁰ ικανότης, ητος, ἡ, fitness, sufficiency. ²¹ ἱκάνω, make sufficient, qualify. ²² διάκονος, ου, ὁ, minister, deacon. ²³ καινός, new, fresh. ²⁴ διαθήκη, ης, ἡ, covenant, will. ²⁵ γράμμα, τος, τό, letter, writings. ²⁶ ζωοποιέω, make alive, make to live. ²⁷ διακονία, ας, ἡ, waiting at table, service. ²⁸ ἐντυπώω, carve, impress. ²⁹ ἀτενίζω, gaze, stare. ³⁰ καταργέω, make ineffective, abolish.

πῶς οὐχὶ μᾶλλον ἢ διακονία¹ τοῦ πνεύματος ἔσται ἐν δόξῃ; Εἰ γὰρ ἡ 8
 διακονία¹ τῆς κατακρίσεως² δόξα, πολλῶ μᾶλλον περισσεύει³ ἡ
 διακονία¹ τῆς δικαιοσύνης ἐν δόξῃ. Καὶ γὰρ οὐ δεδοξασται τὸ 10
 δεδοξασμένον ἐν τούτῳ τῷ μέρει,⁴ ἕνεκεν⁵ τῆς ὑπερβαλλούσης⁶ δόξης.
 Εἰ γὰρ τὸ καταργούμενον,⁷ διὰ δόξης, πολλῶ μᾶλλον τὸ μένον, ἐν 11
 δόξῃ.

Ἔχοντες οὖν τοιαύτην ἐλπίδα, πολλῇ παρρησίᾳ⁸ χρώμεθα:⁹ καὶ οὐ 12
 καθάπερ¹⁰ Μωϋσῆς ἐτίθει κάλυμμα¹¹ ἐπὶ τὸ πρόσωπον ἑαυτοῦ, πρὸς
 τὸ μὴ ἀτενίσαι¹² τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ εἰς τὸ τέλος¹³ τοῦ καταργουμένου:
 ἀλλ' ἐπωρώθη¹⁴ τὰ νοήματα¹⁵ αὐτῶν: ἄχρι¹⁶ γὰρ τῆς σήμερον¹⁷ τὸ 14
 αὐτὸ κάλυμμα¹¹ ἐπὶ τῇ ἀναγνώσει¹⁸ τῆς παλαιᾶς¹⁹ διαθήκης²⁰ μένει
 μὴ ἀνακαλυπτόμενον,²¹ ὃ τι ἐν χριστῷ καταργεῖται.⁷ Ἄλλ' ἕως 15
 σήμερον,¹⁷ ἡνίκα²² ἀναγινώσκεται²³ Μωϋσῆς, κάλυμμα¹¹ ἐπὶ τὴν
 καρδίαν αὐτῶν κεῖται.²⁴ Ἡνίκα²² δ' ἂν ἐπιστρέψῃ²⁵ πρὸς κύριον, 16
 περαιοῖται²⁶ τὸ κάλυμμα.¹¹ Ὁ δὲ κύριος τὸ πνεῦμά ἐστιν: οὗ²⁷ δὲ τὸ 17
 πνεῦμα κυρίου, ἐκεῖ ἐλευθερία.²⁸ Ἡμεῖς δὲ πάντες, ἀνακεκαλυμμένῳ 18
 προσώπῳ τὴν δόξαν κυρίου κατοπτρίζομενοι,²⁹ τὴν αὐτὴν εἰκόνα³⁰
 μεταμορφούμεθα³¹ ἀπὸ δόξης εἰς δόξαν, καθάπερ¹⁰ ἀπὸ κυρίου

¹ διακονία, ας, ἡ, waiting at table, service. ² κατακρίσις, εως, ἡ, condemnation, act of condemnation. ³ περισσεύω, abound, be rich. ⁴ μέρος, ος, τό, part, portion. ⁵ ἕνεκεν, for the sake of, on account of. ⁶ ὑπερβάλλω, go beyond, surpass. ⁷ καταργέω, make ineffective, abolish. ⁸ παρρησία, ας, ἡ, boldness, confidence. ⁹ χρᾶσθαι, use, make use of. ¹⁰ καθάπερ, even as, just as. ¹¹ κάλυμμα, τος, τό, covering, veil. ¹² ἀτενίζω, gaze, stare. ¹³ τέλος, ος, τό, end, purpose. ¹⁴ πωρόω, harden, render callous. ¹⁵ νόημα, τος, τό, thought, mind. ¹⁶ ἄχρι, as far as, up to (gen). ¹⁷ σήμερον, today, now. ¹⁸ ἀνάγνωσις, εως, ἡ, reading. ¹⁹ παλαιός, old, ancient. ²⁰ διαθήκη, ης, ἡ, covenant, will. ²¹ ἀνακαλύπτω, uncover, unveil. ²² ἡνίκα, when, at which time. ²³ ἀναγινώσκω, read. ²⁴ κεῖμαι, lie, be laid. ²⁵ ἐπιστρέφω, turn to, return. ²⁶ περαιοῖω, cast off, take away. ²⁷ οὗ, where, when. ²⁸ ἐλευθερία, ας, ἡ, liberty, freedom. ²⁹ κατοπτρίζομαι, show as in a mirror, mirror. ³⁰ εἰκών, όνος, ἡ, image, likeness. ³¹ μεταμορφόω, change the form, transform.

πνεύματος.

Διὰ τοῦτο ἔχοντες τὴν διακονίαν¹ ταύτην, καθὼς ἡλεήθημεν,² οὐκ **4**
 ἐκκακοῦμεν·³ ἀλλὰ ἀπειπάμεθα⁴ τὰ κρυπτὰ⁵ τῆς αἰσχύνης,⁶ μὴ **2**
 περιπατοῦντες ἐν πανουργίᾳ⁷ μηδὲ δολοῦντες⁸ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ,
 ἀλλὰ τῇ φανερώσει⁹ τῆς ἀληθείας συνιστῶντες¹⁰ ἑαυτοὺς πρὸς πᾶσαν
 συνείδησιν¹¹ ἀνθρώπων ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. Εἰ δὲ καὶ ἔστιν **3**
 κεκαλυμμένον¹² τὸ εὐαγγέλιον ἡμῶν, ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις ἐστὶν
 κεκαλυμμένον·¹² ἐν οἷς ὁ θεὸς τοῦ αἰῶνος τούτου ἐτύφλωσεν¹³ τὰ **4**
 νοήματα¹⁴ τῶν ἀπίστων,¹⁵ εἰς τὸ μὴ αὐγάσαι¹⁶ αὐτοῖς τὸν φωτισμὸν¹⁷
 τοῦ εὐαγγελίου τῆς δόξης τοῦ χριστοῦ, ὅς ἐστιν εἰκὼν¹⁸ τοῦ θεοῦ. Οὐ **5**
 γὰρ ἑαυτοὺς κηρύσσομεν, ἀλλὰ χριστὸν Ἰησοῦν κύριον· ἑαυτοὺς δὲ
 δούλους ὑμῶν διὰ Ἰησοῦν. Ὅτι ὁ θεὸς ὁ εἰπὼν ἐκ σκότους¹⁹ φῶς **6**
 λάμπει,²⁰ ὃς ἔλαμψεν²⁰ ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν πρὸς φωτισμὸν¹⁷ τῆς
 γνώσεως²¹ τῆς δόξης τοῦ θεοῦ ἐν προσώπῳ Ἰησοῦ χριστοῦ.

Ἔχομεν δὲ τὸν θησαυρὸν²² τοῦτον ἐν ὀστρακίνοις²³ σκεύεσιν,²⁴ ἵνα ἡ **7**
 ὑπερβολὴ²⁵ τῆς δυνάμεως ᾗ τοῦ θεοῦ, καὶ μὴ ἐξ ἡμῶν· ἐν παντὶ **8**
 θλιβόμενοι,²⁶ ἀλλ' οὐ στενοχωρούμενοι·²⁷ ἀπορούμενοι,²⁸ ἀλλ' οὐκ
 ἐξαπορούμενοι·²⁹ διωκόμενοι,³⁰ ἀλλ' οὐκ ἐγκαταλειπόμενοι·³¹ **9**

¹ διακονία, ας, ἡ, waiting at table, service. ² ἐλεέω, have mercy, pity. ³ ἐκκακέω, am faint, am weary. ⁴ ἀπείπον, speak out, renounce. ⁵ κρυπτός, hidden, secret. ⁶ αἰσχύνη, ης, ἡ, shame. ⁷ πανουργία, ας, ἡ, cleverness, craftiness. Trickery. ⁸ δολόω, falsify, adulterate. ⁹ φανέρωσις, εως, ἡ, disclosure, announcement. ¹⁰ συνίστημι, commend (transitive), stand with. ¹¹ συνείδησις, εως, ἡ, conscience. ¹² καλύπτω, cover, veil. ¹³ τυφλώω, blind, make blind. ¹⁴ νόημα, τος, τό, thought, mind. ¹⁵ ἄπιστος, unbelieving, faithless. ¹⁶ αὐγάζω, see, shine forth. ¹⁷ φωτισμός, οὔ, ὁ, enlightenment, light. ¹⁸ εἰκὼν, ὄνος, ἡ, image, likeness. ¹⁹ σκότος, ους, τό, darkness. ²⁰ λάμπω, shine. ²¹ γνῶσις, εως, ἡ, wisdom, knowledge. ²² θησαυρός, οὔ, ὁ, storehouse, treasure. ²³ ὀστράκινος, made of earth or clay, made of earth. ²⁴ σκεῦος, ους, τό, vessel, goods (plural). ²⁵ ὑπερβολή, ης, ἡ, excess, superiority. ²⁶ θλίβω, press, oppress. ²⁷ στενοχωρέω, press upon, cramp. ²⁸ ἀπορέω, be at a loss, be perplexed. ²⁹ ἐξαπορέομαι, despair, am utterly without resource. ³⁰ διώκω, pursue, persecute. ³¹ ἐγκαταλείπω, leave behind, forsake.

καταβαλλόμενοι,¹ ἀλλ' οὐκ ἀπολλύμενοι: πάντοτε² τὴν νέκρωσιν³ 10
τοῦ κυρίου Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματι περιφέροντες,⁴ ἵνα καὶ ἡ ζωὴ τοῦ
Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματι ἡμῶν φανερωθῇ.⁵ Ἀεὶ⁶ γὰρ ἡμεῖς οἱ ζῶντες εἰς 11
θάνατον παραδιδόμεθα διὰ Ἰησοῦν, ἵνα καὶ ἡ ζωὴ τοῦ Ἰησοῦ
φανερωθῇ⁵ ἐν τῇ θνητῇ⁷ σαρκὶ ἡμῶν. Ὡστε ὁ μὲν θάνατος ἐν ἡμῖν 12
ἐνεργεῖται,⁸ ἡ δὲ ζωὴ ἐν ὑμῖν. Ἔχοντες δὲ τὸ αὐτὸ πνεῦμα τῆς 13
πίστεως, κατὰ τὸ γεγραμμένον, Ἐπίστευσα, διὸ ἐλάλησα, καὶ ἡμεῖς
πιστεύομεν, διὸ καὶ λαλοῦμεν: εἰδότες ὅτι ὁ ἐγείρας τὸν κύριον 14
Ἰησοῦν καὶ ἡμᾶς διὰ Ἰησοῦ ἐγερεῖ, καὶ παραστήσει⁹ σὺν ὑμῖν. Τὰ 15
γὰρ πάντα δι' ὑμᾶς, ἵνα ἡ χάρις πλεονάσασα¹⁰ διὰ τῶν πλειόνων τὴν
εὐχαριστίαν¹¹ περισσεύσῃ¹² εἰς τὴν δόξαν τοῦ θεοῦ.

Διὸ οὐκ ἐκκακοῦμεν,¹³ ἀλλ' εἰ καὶ ὁ ἔξω ἡμῶν ἄνθρωπος διαφθείρεται,¹⁴ 16
ἀλλ' ὁ ἔσωθεν¹⁵ ἀνακαινοῦται¹⁶ ἡμέρα καὶ ἡμέρα. Τὸ γὰρ παραυτίκα 17
ἐλαφρὸν¹⁸ τῆς θλίψεως¹⁹ ἡμῶν καθ' ὑπερβολὴν²⁰ εἰς ὑπερβολὴν²⁰
αἰώνιον βάρος²¹ δόξης κατεργάζεται²² ἡμῖν, μὴ σκοπούντων²³ ἡμῶν 18
τὰ βλεπόμενα, ἀλλὰ τὰ μὴ βλεπόμενα: τὰ γὰρ βλεπόμενα
πρόσκαιρα:²⁴ τὰ δὲ μὴ βλεπόμενα αἰώνια.

¹ καταβάλλω, strike down, found. ² πάντοτε, always, at all times. ³ νέκρωσις, εως, ἡ, death, putting to death. ⁴ περιφέρω, carry about, carry around. ⁵ φανέρω, reveal, manifest. ⁶ αἰεί, always, ever. ⁷ θνητός, subject to death, mortal. ⁸ ἐνεργέω, work, effect. ⁹ παρίστημι, be present, stand by. ¹⁰ πλεονάζω, superabound, make to abound. ¹¹ εὐχαριστία, ας, ἡ, thanksgiving, thankfulness. ¹² περισσεύω, abound, be rich. ¹³ ἐκκακέω, am faint, am weary. ¹⁴ διαφθείρω, destroy utterly, spoil. ¹⁵ ἔσωθεν, from within, within. ¹⁶ ἀνακαινώω, renew, amend. ¹⁷ παραυτίκα, immediately, for the moment. ¹⁸ ἐλαφρός, light, easy to bear. ¹⁹ θλίψις, εως, ἡ, tribulation, persecution. ²⁰ ὑπερβολή, ἡς, ἡ, excess, superiority. ²¹ βάρος, ος, τό, burden, weight. ²² κατεργάζομαι, work out, produce. ²³ σκοπέω, look at, contemplate. ²⁴ πρόσκαιρος, temporary, passing.

Οἶδαμεν γὰρ ὅτι ἐὰν ἡ ἐπίγειος¹ ἡμῶν οἰκία τοῦ σκήνου² καταλυθῇ,³ 5
 οἰκοδομῇ⁴ ἐκ θεοῦ ἔχομεν, οἰκίαν ἀχειροποίητον,⁵ αἰώνιον ἐν τοῖς
 οὐρανοῖς. Καὶ γὰρ ἐν τούτῳ στενάζομεν,⁶ τὸ οἰκητήριον⁷ ἡμῶν τὸ ἐξ 2
 οὐρανοῦ ἐπενδύσασθαι⁸ ἐπιποθοῦντες·⁹ εἴγε¹⁰ καὶ ἐνδυσάμενοι¹¹ οὐ 3
 γυμνοὶ¹² εὐρεθισόμεθα. Καὶ γὰρ οἱ ὄντες ἐν τῷ σκηνεῖ² στενάζομεν⁶ 4
 βαρούμενοι·¹³ ἐφ' ᾧ οὐ θέλομεν ἐκδύσασθαι,¹⁴ ἀλλ' ἐπενδύσασθαι,⁸
 ἵνα καταποθῇ¹⁵ τὸ θνητὸν¹⁶ ὑπὸ τῆς ζωῆς. Ὁ δὲ κατεργασάμενος¹⁷ 5
 ἡμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο θεός, ὁ καὶ δοὺς ἡμῖν τὸν ἀρραβῶνα¹⁸ τοῦ
 πνεύματος. Θαρροῦντες¹⁹ οὖν πάντοτε,²⁰ καὶ εἰδότες ὅτι ἐνδημοῦντες 6
 ἐν τῷ σώματι ἐκδημοῦμεν²² ἀπὸ τοῦ κυρίου – διὰ πίστεως γὰρ 7
 περιπατοῦμεν, οὐ διὰ εἶδους²³ – θαρροῦμεν¹⁹ δέ, καὶ εὐδοκοῦμεν²⁴ 8
 μᾶλλον ἐκδημῆσαι²² ἐκ τοῦ σώματος, καὶ ἐνδημῆσαι²¹ πρὸς τὸν
 κύριον. Διὸ καὶ φιλοτιμούμεθα,²⁵ εἴτε ἐνδημοῦντες,²¹ εἴτε 9
 ἐκδημοῦντες,²² εὐάρεστοι²⁶ αὐτῷ εἶναι. Τοὺς γὰρ πάντας ἡμᾶς 10
 φανερωθῆναι²⁷ δεῖ ἔμπροσθεν²⁸ τοῦ βήματος²⁹ τοῦ χριστοῦ, ἵνα
 κομίσηται³⁰ ἕκαστος τὰ διὰ τοῦ σώματος, πρὸς ἃ ἔπραξεν,³¹ εἴτε
 ἀγαθόν, εἴτε κακόν.

¹ ἐπίγειος, of the earth, earthly. ² σκήνος, οὐς, τό, tent, lodging. ³ καταλύω, destroy, lodge. ⁴ οἰκοδομή, ἡς, ἡ, building, edification. ⁵ ἀχειροποίητος, not made with hands, not made by hand. ⁶ στενάζω, groan (internally), sigh deeply. ⁷ οἰκητήριον, οὐ, τό, dwelling, habitation. ⁸ ἐπενδύομαι, put on over. ⁹ ἐπιποθέω, long for, strain after. ¹⁰ εἴγε, if indeed, seeing that. ¹¹ ἐνδύω, put on, clothe. ¹² γυμνός, naked, wearing only under-garments. ¹³ βαρέω, burden, weigh down. ¹⁴ ἐκδύω, take off, put off. ¹⁵ καταπίνω, drink down, swallow. ¹⁶ θνητός, subject to death, mortal. ¹⁷ κατεργάζομαι, work out, produce. ¹⁸ ἀρραβών, ὄνος, ὁ, earnest, pledge. ¹⁹ θαρρέω, of good courage, have confidence. ²⁰ πάντοτε, always, at all times. ²¹ ἐνδημέω, be at home, am at home. ²² ἐκδημέω, leave, be absent. ²³ εἶδος, οὐς, τό, form, sight. ²⁴ εὐδοκέω, think it good, be well pleased with. ²⁵ φιλοτιμέομαι, have as an ambition, aspire to. ²⁶ εὐάρεστος, well-pleasing, acceptable. ²⁷ φανερόω, reveal, manifest. ²⁸ ἔμπροσθεν, in front of, before (gen). ²⁹ βῆμα, τος, τό, judgment seat. ³⁰ κομίζω, receive, bring. ³¹ πράσσω, do, perform.

Εἰδότες οὖν τὸν φόβον¹ τοῦ κυρίου ἀνθρώπους πείθομεν, θεῶ δὲ 11
 πεφανερῶμεθα.² ἐλπίζω³ δὲ καὶ ἐν ταῖς συνειδήσεσιν⁴ ὑμῶν
 πεφανερῶσθαι.² Οὐ γὰρ πάλιν ἑαυτοὺς συνιστάνομεν⁵ ὑμῖν, ἀλλὰ 12
 ἀφορμὴν⁶ διδόντες ὑμῖν καυχήματος⁷ ὑπὲρ ἡμῶν, ἵνα ἔχητε πρὸς
 τοὺς ἐν προσώπῳ καυχωμένους⁸ καὶ οὐ καρδίᾳ. Εἴτε γὰρ ἐξέστημεν,⁹ 13
 θεῶ: εἴτε σωφρονούμεν,¹⁰ ὑμῖν. Ἡ γὰρ ἀγάπη τοῦ χριστοῦ συνέχει¹¹ 14
 ἡμᾶς, κρίναντας τοῦτο, ὅτι εἰ εἷς ὑπὲρ πάντων ἀπέθανεν, ἄρα¹² οἱ
 πάντες ἀπέθανον: καὶ ὑπὲρ πάντων ἀπέθανεν ἵνα οἱ ζῶντες μηκέτι¹³ 15
 ἑαυτοῖς ζῶσιν, ἀλλὰ τῷ ὑπὲρ αὐτῶν ἀποθανόντι καὶ ἐγερθέντι. Ὡστε 16
 ἡμεῖς ἀπὸ τοῦ νῦν οὐδένα οἶδαμεν κατὰ σάρκα: εἰ δὲ καὶ ἐγνώκαμεν
 κατὰ σάρκα χριστόν, ἀλλὰ νῦν οὐκέτι¹⁴ γινώσκομεν. Ὡστε εἴ τις ἐν 17
 χριστῷ, καινὴ¹⁵ κτίσις: ¹⁶τὰ ἀρχαῖα¹⁷ παρῆλθεν,¹⁸ ἰδοὺ, γέγονεν καινὰ
 τὰ πάντα. Τὰ δὲ πάντα ἐκ τοῦ θεοῦ, τοῦ καταλλάξαντος¹⁹ ἡμᾶς 18
 ἑαυτῷ διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ, καὶ δόντος ἡμῖν τὴν διακονίαν²⁰ τῆς
 καταλλαγῆς:²¹ ὥς ὅτι θεὸς ἦν ἐν χριστῷ κόσμον καταλλάσσω¹⁹ 19
 ἑαυτῷ, μὴ λογιζόμενος²² αὐτοῖς τὰ παραπτώματα²³ αὐτῶν, καὶ
 θέμενος ἐν ἡμῖν τὸν λόγον τῆς καταλλαγῆς.²¹

¹ φόβος, ου, ό, fear, terror. ² φανερώω, reveal, manifest. ³ ἐλπίζω, hope, hope for. ⁴ συνείδησις, εως, ή, conscience. ⁵ συνίστημι, commend (transitive), stand with. ⁶ ἀφορμή, ής, ή, occasion, opportunity. ⁷ καύχημα, τος, τό, boasting, ground of boasting. ⁸ καυχάομαι, boast, glory. ⁹ ἐξίστημι, amaze, be amazed. ¹⁰ σωφρονέω, be of sound mind, judgment. ¹¹ συνέχω, hold fast, oppress. ¹² ἄρα, so, then. ¹³ μηκέτι, no longer. ¹⁴ οὐκέτι, no longer, no more. ¹⁵ καινός, new, fresh. ¹⁶ κτίσις, εως, ή, creation, creature. ¹⁷ ἀρχαῖος, old, ancient. ¹⁸ παρέρχομαι, pass by, go by. ¹⁹ καταλλάσσω, reconcile. ²⁰ διακονία, ας, ή, waiting at table, service. ²¹ καταλλαγή, ής, ή, reconciliation. ²² λογίζομαι, calculate, consider. ²³ παράπτωμα, τος, τό, trespass, falling away.

Ὑπὲρ χριστοῦ οὖν πρεσβεύομεν,¹ ὥς τοῦ θεοῦ παρακαλοῦντος δι' ἡμῶν: 20

δεόμεθα² ὑπὲρ χριστοῦ, καταλλάγητε³ τῷ θεῷ. Τὸν γὰρ μὴ γνόντα 21

ἁμαρτίαν, ὑπὲρ ἡμῶν ἁμαρτίαν ἐποίησεν, ἵνα ἡμεῖς γενώμεθα

δικαιοσύνη θεοῦ ἐν αὐτῷ.

Συνεργοῦντες⁴ δὲ καὶ παρακαλοῦμεν μὴ εἰς κενὸν⁵ τὴν χάριν τοῦ θεοῦ 6

δέξασθαι ὑμᾶς – λέγει γάρ, Καιρῷ δεκτῷ⁶ ἐπήκουσά⁷ σου, καὶ ἐν 2

ἡμέρᾳ σωτηρίας⁸ ἐβοήθησά⁹ σοι: ἰδοὺ, νῦν καιρὸς εὐπρόσδεκτος,¹⁰

ἰδοὺ, νῦν ἡμέρα σωτηρίας⁸ – μηδεμίαν ἐν μηδενὶ διδόντες 3

προσκοπὴν,¹¹ ἵνα μὴ μωμηθῇ¹² ἡ διακονία:¹³ ἀλλ' ἐν παντὶ 4

συνιστῶντες¹⁴ ἑαυτοὺς ὡς θεοῦ διάκονοι,¹⁵ ἐν ὑπομονῇ¹⁶ πολλῇ, ἐν

θλίψεσιν,¹⁷ ἐν ἀνάγκαις,¹⁸ ἐν στενοχωρίαις,¹⁹ ἐν πληγαῖς,²⁰ ἐν 5

φυλακαῖς,²¹ ἐν ἀκαταστασίαις,²² ἐν κόποις,²³ ἐν ἀγρυπνίαις,²⁴ ἐν

νηστείαις,²⁵ ἐν ἀγνότητι,²⁶ ἐν γνώσει,²⁷ ἐν μακροθυμίᾳ,²⁸ ἐν 6

χρηστότητι,²⁹ ἐν πνεύματι ἀγίῳ, ἐν ἀγάπῃ ἀνυποκρίτῳ,³⁰ ἐν λόγῳ 7

ἀληθείας, ἐν δυνάμει θεοῦ, διὰ τῶν ὅπλων³¹ τῆς δικαιοσύνης τῶν

δεξιῶν καὶ ἀριστερῶν,³² διὰ δόξης καὶ ἀτιμίας,³³ διὰ δυσφημίας³⁴ καὶ 8

εὐφημίας:³⁵ ὡς πλάνοι³⁶ καὶ ἀληθεῖς:³⁷ ὡς ἀγνοοῦμενοι,³⁸ καὶ 9

¹ πρεσβεύω, be an ambassador, am aged. ² δέομαι, ask, request. ³ καταλλάσσω, reconcile. ⁴ συνεργέω, work together. ⁵ κενός, empty, vain. ⁶ δεκτός, acceptable, welcome. ⁷ ἐπακούω, hear, listen to. ⁸ σωτηρία, ας, ἡ, salvation, deliverance. ⁹ βοήθειω, come to the aid of. ¹⁰ εὐπρόσδεκτος, acceptable, well-received. ¹¹ προσκοπή, ἡς, ἡ, cause for offense. ¹² μωμάομαι, find fault with, criticize. ¹³ διακονία, ας, ἡ, waiting at table, service. ¹⁴ συνίστημι, commend (transitive), stand with. ¹⁵ διάκονος, ου, ὁ, minister, deacon. ¹⁶ ὑπομονή, ἡς, ἡ, endurance, perseverance. ¹⁷ θλίψις, εως, ἡ, tribulation, persecution. ¹⁸ ἀνάγκη, ἡς, ἡ, necessity, distress. ¹⁹ στενοχωρία, ας, ἡ, difficulty, distress. ²⁰ πληγή, ἡς, ἡ, blow, wound. ²¹ φυλακή, ἡς, ἡ, guard, prison. ²² ἀκαταστασία, ας, ἡ, disturbance, disorder. ²³ κόπος, ου, ὁ, labor, trouble. ²⁴ ἀγρυπνία, ας, ἡ, sleeplessness, watching. ²⁵ νηστεία, ας, ἡ, fasting, fast. ²⁶ ἀγνότης, ητος, ἡ, purity, chastity. ²⁷ γνώσις, εως, ἡ, wisdom, knowledge. ²⁸ μακροθυμία, ας, ἡ, long-suffering, patience. ²⁹ χρηστότης, ητος, ἡ, goodness, kindness. ³⁰ ἀνυπόκριτος, sincere, without hypocrisy. ³¹ ὅπλον, ου, τό, tool, implement. ³² ἀριστερός, left, on the left. ³³ ἀτιμία, ας, ἡ, dishonor, disgrace. ³⁴ δυσφημία, ας, ἡ, defamation, slander. ³⁵ εὐφημία, ας, ἡ, good report, commendation. ³⁶ πλάνος, deceiver, misleading. ³⁷ ἀληθής, true, unconcealed. ³⁸ ἀγνοέω, not know, be unaware.

ἐπιγινωσκόμενοι:¹ ὡς ἀποθνήσκοντες, καὶ ἰδού, ζῶμεν: ὡς
 παιδευόμενοι,² καὶ μὴ θανατούμενοι:³ ὡς λυπούμενοι,⁴ ἀεὶ⁵ δὲ 10
 χαίροντες: ὡς πτωχοί,⁶ πολλοὺς δὲ πλουτίζοντες:⁷ ὡς μηδὲν ἔχοντες,
 καὶ πάντα κατέχοντες.⁸

Τὸ στόμα ἡμῶν ἀνέωγεν πρὸς ὑμᾶς, Κορίνθιοι,⁹ ἡ καρδία ἡμῶν 11
 πεπλάτυνται.¹⁰ Οὐ στενοχωρεῖσθε¹¹ ἐν ἡμῖν, στενοχωρεῖσθε¹¹ δὲ ἐν 12
 τοῖς σπλάγχχνις¹² ὑμῶν. Τὴν δὲ αὐτὴν ἀντιμισθίαν¹³ – ὡς τέκνοις 13
 λέγω – πλατύνθητε¹⁰ καὶ ὑμεῖς.

Μὴ γίνεσθε ἑτεροζυγοῦντες¹⁴ ἀπίστοις:¹⁵ τίς γὰρ μετοχή¹⁶ δικαιοσύνης 14
 καὶ ἀνομία;¹⁷ Τίς δὲ κοινωνία¹⁸ φωτὶ πρὸς σκότος;¹⁹ Τίς δὲ 15
 συμφώνησις²⁰ χριστῷ πρὸς Βελίαν;²¹ Ἡ τίς μερίς²² πιστῷ μετὰ
 ἀπίστου;¹⁵ Τίς δὲ συγκατάθεσις²³ ναῷ²⁴ θεοῦ μετὰ εἰδώλων;²⁵ Ὑμεῖς 16
 γὰρ ναὸς²⁴ θεοῦ ἐστε ζώντος, καθὼς εἶπεν ὁ θεὸς ὅτι Ἐνοικήσω²⁶ ἐν
 αὐτοῖς, καὶ ἐμπεριπατήσω:²⁷ καὶ ἔσομαι αὐτῶν θεός, καὶ αὐτοὶ
 ἔσονται μοι λαός. Διό, Ἐξέλθετε ἐκ μέσου αὐτῶν καὶ ἀφορίσθητε,²⁸ 17
 λέγει κύριος, καὶ ἀκαθάρτου²⁹ μὴ ἄπτεσθε:³⁰ καὶ γὰρ εἰσδέξομαι³¹ ὑμᾶς, 18
 καὶ ἔσομαι ὑμῖν εἰς πατέρα, καὶ ὑμεῖς ἔσεσθέ μοι εἰς υἱοὺς καὶ
 θυγατέρας,³² λέγει κύριος παντοκράτωρ.³³

¹ ἐπιγινώσκω, recognise, come to know. ² παιδεύω, teach, educate. ³ θανατόω, put to death, subdue. ⁴ λυπέω, grieve, pain. ⁵ ἀεὶ, always, ever. ⁶ πτωχός, poor, poor man (as a noun). ⁷ πλουτίζω, enrich, make wealthy. ⁸ κατέχω, hold back, hold fast. ⁹ Κορίνθιος, σου, ὁ, Corinthian. ¹⁰ πλατύνω, broaden, enlarge. ¹¹ στενοχωρέω, press upon, cramp. ¹² σπλάγχχνα, ὡν, τὰ, bowels, compassion. ¹³ ἀντιμισθία, ας, ἡ, reward, recompense. ¹⁴ ἑτεροζυγέω, be unevenly yoked, be mismated. ¹⁵ ἄπιστος, unbelieving, faithless. ¹⁶ μετοχή, ἡς, ἡ, sharing, partnership. ¹⁷ ἀνομία, ας, ἡ, lawlessness, iniquity. ¹⁸ κοινωνία, ας, ἡ, fellowship, contribution. ¹⁹ σκότος, οὗς, τό, darkness. ²⁰ συμφώνησις, εως, ἡ, agreement, harmony. ²¹ Βελιάρ, ὁ, Beliar. ²² μερίς, ἴδος, ἡ, part, portion. ²³ συγκατάθεσις, εως, ἡ, agreement, union. ²⁴ ναός, οὗ, ὁ, temple, shrine. ²⁵ εἶδωλον, σου, τό, image, idol. ²⁶ ἐνοικέω, dwell in, am settled in. ²⁷ ἐμπεριπατέω, walk about, walk among. ²⁸ ἀφορίζω, separate, set apart. ²⁹ ἀκάθαρτος, unclean, impure. ³⁰ ἄπτομαι, touch or handle. ³¹ εἰσδέχομαι, receive, welcome. ³² θυγάτηρ, τρος, ἡ, daughter. ³³ παντοκράτωρ, ὁρος, ὁ, ruler of all, Almighty.

Ταύτας οὖν ἔχοντες τὰς ἐπαγγελίας, ἀγαπητοί, καθαρίσωμεν¹ ἑαυτοὺς 7
 ἀπὸ παντὸς μολυσμοῦ² σαρκὸς καὶ πνεύματος, ἐπιτελοῦντες³
 ἁγιωσύνην⁴ ἐν φόβῳ⁵ θεοῦ.

Χωρήσατε⁶ ἡμᾶς: οὐδένᾳ ἡδίκησαμεν,⁷ οὐδένᾳ ἐφθείραμεν,⁸ οὐδένᾳ 2
 ἐπλεονεκτήσαμεν.⁹ Οὐ πρὸς κατάκρισιν¹⁰ λέγω: προείρηκα¹¹ γάρ, ὅτι 3
 ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν ἐστὲ εἰς τὸ συναποθανεῖν¹² καὶ συζῆν.¹³ 4
 Πολλή μοι παρρησία¹⁴ πρὸς ὑμᾶς, πολλή μοι καύχησις¹⁵ ὑπὲρ ὑμῶν:
 πεπλήρωμαι τῇ παρακλήσει,¹⁶ ὑπερπερισσεύομαι¹⁷ τῇ χαρᾷ ἐπὶ
 πάσῃ τῇ θλίψει¹⁸ ἡμῶν.

Καὶ γὰρ ἐλθόντων ἡμῶν εἰς Μακεδονίαν¹⁹ οὐδεμίαν ἔσχηκεν ἄνεσιν²⁰ ἡ 5
 σὰρξ ἡμῶν, ἀλλ' ἐν παντὶ θλιβόμενοι:²¹ ἔξωθεν²² μάχαι,²³ ἔσωθεν²⁴
 φόβοι.⁵ Ἀλλ' ὁ παρακαλῶν τοὺς ταπεινοὺς²⁵ παρεκάλεσεν ἡμᾶς, ὁ 6
 θεός, ἐν τῇ παρουσίᾳ²⁶ Τίτου:²⁷ οὐ μόνον δὲ ἐν τῇ παρουσίᾳ²⁶ αὐτοῦ, 7
 ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ παρακλήσει¹⁶ ἣ παρεκλήθη ἐφ' ὑμῖν, ἀναγγέλλων²⁸
 ἡμῖν τὴν ὑμῶν ἐπιπόθησιν,²⁹ τὸν ὑμῶν ὀδυρμόν,³⁰ τὸν ὑμῶν ζῆλον³¹
 ὑπὲρ ἐμοῦ, ὥστε με μᾶλλον χαρῆναι. Ὅτι εἰ καὶ ἐλύπησα³² ὑμᾶς ἐν 8
 τῇ ἐπιστολῇ,³³ οὐ μεταμέλομαι,³⁴ εἰ καὶ μετεμελόμην:³⁴ βλέπω γὰρ

¹ καθαρίζω, cleanse, make clean. ² μολυσμός, οὐ, ὁ, defilement, staining. ³ ἐπιτελέω, complete, perform. ⁴ ἁγιωσύνη, ης, ἡ, holiness, holy or sanctified state. ⁵ φόβος, ου, ὁ, fear, terror. ⁶ χωρέω, make room for, hold. ⁷ ἀδικέω, do wrong, harm. ⁸ φθείρω, destroy, corrupt. ⁹ πλεονεκτέω, take advantage, take advantage of. ¹⁰ κατάκρισις, εως, ἡ, condemnation, act of condemnation. ¹¹ προλέγω, say beforehand, forewarn. ¹² συναποθνήσκω, die with, die together with. ¹³ συζάω, live with, live together with. ¹⁴ παρρησία, ας, ἡ, boldness, confidence. ¹⁵ καύχησις, εως, ἡ, boasting, act of boasting. ¹⁶ παράκλησις, εως, ἡ, exhortation, consolation. ¹⁷ ὑπερπερισσεύω, abound much more, abound exceedingly. ¹⁸ θλίψις, εως, ἡ, tribulation, persecution. ¹⁹ Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ²⁰ ἄνεσις, εως, ἡ, loosening, relaxation. ²¹ θλίβω, press, oppress. ²² ἔξωθεν, from without, outside (gen). ²³ μάχη, ης, ἡ, fight, conflict. ²⁴ ἔσωθεν, from within, within. ²⁵ ταπεινός, humble, downcast. ²⁶ παρουσία, ας, ἡ, presence, coming. ²⁷ Τίτος, ου, ὁ, Titus. ²⁸ ἀναγγέλλω, announce, report. ²⁹ ἐπιπόθησις, εως, ἡ, longing, eager longing. ³⁰ ὀδυρμός, οὐ, ὁ, lamentation, mourning. ³¹ ζῆλος, ου, ὁ, zeal, jealousy. ³² λυπέω, grieve, pain. ³³ ἐπιστολή, ης, ἡ, letter, dispatch. ³⁴ μεταμέλομαι, regret, repent.

ὅτι ἡ ἐπιστολή¹ ἐκείνη, εἰ καὶ πρὸς ὥραν, ἐλύπησεν² ὑμᾶς. Νῦν 9
χαίρω, οὐχ ὅτι ἐλυπήθητε,² ἀλλ' ὅτι ἐλυπήθητε² εἰς μετάνοιαν:³
ἐλυπήθητε² γὰρ κατὰ θεόν, ἵνα ἐν μηδενὶ ζημιωθῆτε⁴ ἐξ ἡμῶν. Ἡ γὰρ 10
κατὰ θεὸν λύπη⁵ μετάνοιαν³ εἰς σωτηρίαν⁶ ἀμεταμέλητον⁷
κατεργάζεται:⁸ ἡ δὲ τοῦ κόσμου λύπη⁵ θάνατον κατεργάζεται.⁸ Ἴδού 11
γάρ, αὐτὸ τοῦτο, τὸ κατὰ θεὸν λυπηθῆναι² ὑμᾶς, πόσῃ⁹
κατειργάσατο⁸ ὑμῖν σπουδὴν,¹⁰ ἀλλὰ ἀπολογίαν,¹¹ ἀλλὰ
ἀγανάκτησιν,¹² ἀλλὰ φόβον,¹³ ἀλλὰ ἐπιπόθησιν,¹⁴ ἀλλὰ ζῆλον,¹⁵ ἀλλὰ
ἐκδίκησιν.¹⁶ Ἐν παντὶ συνεστήσατε¹⁷ ἑαυτοὺς ἀγνοῦς¹⁸ εἶναι ἐν τῷ
πράγματι.¹⁹ Ἄρα²⁰ εἰ καὶ ἔγραψα ὑμῖν, οὐχ εἵνεκεν²¹ τοῦ ἀδικήσαντος, 12
οὐδὲ εἵνεκεν²¹ τοῦ ἀδικηθέντος,²² ἀλλ' εἵνεκεν²¹ τοῦ φανερωθῆναι²³
τὴν σπουδὴν¹⁰ ὑμῶν τὴν ὑπὲρ ἡμῶν πρὸς ὑμᾶς ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. 13
Διὰ τοῦτο παρακεκλήμεθα.

Ἐπὶ δὲ τῇ παρακλήσει²⁴ ὑμῶν περισσοτέρως²⁵ μᾶλλον ἐχάρημεν ἐπὶ τῇ
χαρᾷ Τίτου,²⁶ ὅτι ἀναπέπαυται²⁷ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἀπὸ πάντων ὑμῶν.
Ὅτι εἴ τι αὐτῷ ὑπὲρ ὑμῶν κεκαύχημαι,²⁸ οὐ κατησχύνθην:²⁹ ἀλλ' ὡς 14
πάντα ἐν ἀληθείᾳ ἐλαλήσαμεν ὑμῖν, οὕτως καὶ ἡ καύχησις³⁰ ἡμῶν ἡ
ἐπὶ Τίτου²⁶ ἀλήθεια ἐγενήθη. Καὶ τὰ σπλάγχνα³¹ αὐτοῦ 15

¹ ἐπιστολή, ἥς, ἡ, letter, dispatch. ² λυπέω, grieve, pain. ³ μετάνοια, ας, ἡ, repentance, change of mind. ⁴ ζημιώω, suffer loss, inflict loss upon. ⁵ λύπη, ης, ἡ, pain, grief. ⁶ σωτηρία, ας, ἡ, salvation, deliverance. ⁷ ἀμεταμέλητος, without regret, not to be repented of. ⁸ κατεργάζομαι, work out, produce. ⁹ πόσος, how many? how great? ¹⁰ σπουδή, ἥς, ἡ, haste, diligence. ¹¹ ἀπολογία, ας, ἡ, speech in defense, verbal defense. ¹² ἀγανάκτησις, εως, ἡ, indignation. ¹³ φόβος, ου, ὁ, fear, terror. ¹⁴ ἐπιπόθησις, εως, ἡ, longing, eager longing. ¹⁵ ζῆλος, ου, ὁ, zeal, jealousy. ¹⁶ ἐκδίκησις, εως, ἡ, vengeance, vindication. ¹⁷ συνίστημι, commend (transitive), stand with. ¹⁸ ἀγνός, pure, holy. ¹⁹ πρᾶγμα, τος, τό, deed, matter. ²⁰ ἄρα, so, then. ²¹ ἕνεκεν, for the sake of, on account of. ²² ἀδικέω, do wrong, harm. ²³ φανερώω, reveal, manifest. ²⁴ παράκλησις, εως, ἡ, exhortation, consolation. ²⁵ περισσῶς, abundantly, exceedingly. ²⁶ Τίτος, ου, ὁ, Titus. ²⁷ ἀναπαύω, refresh, take rest. ²⁸ καυχάομαι, boast, glory. ²⁹ καταισχύνω, put to shame, shame. ³⁰ καύχησις, εως, ἡ, boasting, act of boasting. ³¹ σπλάγχνα, ων, τά, bowels, compassion.

περισσοτέρως¹ εἰς ὑμᾶς ἐστίν, ἀναμιμνησκομένου² τὴν πάντων ὑμῶν
 ὑπακοήν,³ ὥς μετὰ φόβου⁴ καὶ τρόμου⁵ ἐδέξασθε αὐτόν. Χαίρω ὅτι 16
 ἐν παντὶ θαρρῶ⁶ ἐν ὑμῖν.

Γνωρίζομεν⁷ δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, τὴν χάριν τοῦ θεοῦ τὴν δεδομένην ἐν 8
 ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Μακεδονίας:⁸ ὅτι ἐν πολλῇ δοκιμῇ⁹ θλίψεως¹⁰ ἡ 2
 περισσεία¹¹ τῆς χαρᾶς αὐτῶν καὶ ἡ κατὰ βάθους¹² πτωχεία¹³ αὐτῶν
 ἐπερίσσευσεν¹⁴ εἰς τὸν πλοῦτον¹⁵ τῆς ἀπλότητος¹⁶ αὐτῶν. Ὅτι κατὰ 3
 δύναμιν, μαρτυρῶ, καὶ ὑπὲρ δύναμιν αὐθαίρετοι,¹⁷ μετὰ πολλῆς 4
 παρακλήσεως¹⁸ δεόμενοι¹⁹ ἡμῶν, τὴν χάριν καὶ τὴν κοινωνίαν²⁰ τῆς
 διακονίας²¹ τῆς εἰς τοὺς ἁγίους: καὶ οὐ καθὼς ἡλπίζαμεν,²² ἀλλ' 5
 ἑαυτοὺς ἔδωκαν πρῶτον τῷ κυρίῳ, καὶ ἡμῖν διὰ θελήματος θεοῦ εἰς 6
 τὸ παρακαλέσαι ἡμᾶς Τίτον,²³ ἵνα καθὼς προενηρξάτο,²⁴ οὕτως καὶ
 ἐπιτελέσῃ²⁵ εἰς ὑμᾶς καὶ τὴν χάριν ταύτην. Ἀλλ' ὥσπερ²⁶ ἐν παντὶ 7
 περισσεύετε,¹⁴ πίστει, καὶ λόγῳ, καὶ γνώσει,²⁷ καὶ πάσῃ σπουδῇ,²⁸ καὶ
 τῇ ἐξ ὑμῶν ἐν ἡμῖν ἀγάπῃ, ἵνα καὶ ἐν ταύτῃ τῇ χάριτι περισσεύητε.¹⁴
 Οὐ κατ' ἐπιταγὴν²⁹ λέγω, ἀλλὰ διὰ τῆς ἐτέρων σπουδῆς²⁸ καὶ τὸ τῆς 8
 ὑμετέρας³⁰ ἀγάπης γνήσιον³¹ δοκιμάζων.³² Γινώσκετε γὰρ τὴν χάριν 9
 τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, ὅτι δι' ὑμᾶς ἐπτώχευσεν,³³

¹ περισσῶς, abundantly, exceedingly. ² ἀναμιμνήσκω, remind, remember. ³ ὑπακοή, ἡς, ἡ, obedience. ⁴ φόβος, ου, ὁ, fear, terror. ⁵ τρόμος, ου, ὁ, trembling, quaking. ⁶ θαρρέω, of good courage, have confidence. ⁷ γνωρίζω, make known, declare. ⁸ Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ⁹ δοκιμή, ἡς, ἡ, proof, approval. ¹⁰ θλίψις, εως, ἡ, tribulation, persecution. ¹¹ περισσεία, ας, ἡ, superfluity, surplus. ¹² βάθος, ους, τό, depth, deep. ¹³ πτωχεία, ας, ἡ, poverty, beggary. ¹⁴ περισσεύω, abound, be rich. ¹⁵ πλοῦτος, ου, ὁ, wealth, riches. ¹⁶ ἀπλότης, ητος, ἡ, singleness, hence simplicity. ¹⁷ αὐθαίρετος, of one's own accord. ¹⁸ παράκλησις, εως, ἡ, exhortation, consolation. ¹⁹ δεόμαι, ask, request. ²⁰ κοινωνία, ας, ἡ, fellowship, contribution. ²¹ διακονία, ας, ἡ, waiting at table, service. ²² ἐλπίζω, hope, hope for. ²³ Τίτος, ου, ὁ, Titus. ²⁴ προενηρξομαι, begin (beforehand), begin before. ²⁵ ἐπιτελέω, complete, perform. ²⁶ ὥσπερ, just as, even as. ²⁷ γνώσις, εως, ἡ, wisdom, knowledge. ²⁸ σπουδή, ἡς, ἡ, haste, diligence. ²⁹ ἐπιταγή, ἡς, ἡ, command, commandment. ³⁰ ὑμέτερος, your. ³¹ γνήσιος, genuine, true. ³² δοκιμάζω, prove, approve. ³³ πτωχέω, be (extremely) poor, destitute.

πλούσιος¹ ὢν, ἵνα ὑμεῖς τῇ ἐκείνου πτωχείᾳ² πλουτήσητε.³ Καὶ 10
 γνώμην⁴ ἐν τούτῳ δίδωμι· τοῦτο γὰρ ὑμῖν συμφέρει,⁵ οἵτινες οὐ
 μόνον τὸ ποιῆσαι ἀλλὰ καὶ τὸ θέλαιν προενήρξασθε⁶ ἀπὸ πέρυσι.⁷ 11
 Νυνὶ⁸ δὲ καὶ τὸ ποιῆσαι ἐπιτελέσατε,⁹ ὅπως, καθάπερ¹⁰ ἡ προθυμία¹¹
 τοῦ θέλαιν, οὕτως καὶ τὸ ἐπιτελέσαι⁹ ἐκ τοῦ ἔχειν. Εἰ γὰρ ἡ προθυμία 12
 πρόκειται,¹² καθὼς¹³ ἂν ἔχη τις, εὐπρόσδεκτος,¹⁴ οὐ καθὼς¹³ οὐκ ἔχει. 13
 Οὐ γὰρ ἵνα ἄλλοις ἄνεσις,¹⁵ ὑμῖν δὲ θλίψις·¹⁶ ἀλλ' ἐξ ἰσότητος,¹⁷ ἐν τῷ
 νῦν καιρῷ τὸ ὑμῶν περισσευμα¹⁸ εἰς τὸ ἐκείνων ὑστέρημα,¹⁹ ἵνα καὶ 14
 τὸ ἐκείνων περισσευμα¹⁸ γένηται εἰς τὸ ὑμῶν ὑστέρημα·¹⁹ ὅπως
 γένηται ἰσότης,¹⁷ καθὼς γέγραπται, Ὁ τὸ πολὺ, οὐκ ἐπλεόνασεν·²⁰ 15
 καὶ ὁ τὸ ὀλίγον,²¹ οὐκ ἡλαττόνησεν.²²

Χάρις δὲ τῷ θεῷ τῷ διδόντι τὴν αὐτὴν σπουδὴν²³ ὑπὲρ ὑμῶν ἐν τῇ 16
 καρδίᾳ Τίτου.²⁴ Ὅτι τὴν μὲν παράκλησιν²⁵ ἐδέξατο, σπουδαιότερος²⁶ 17
 δὲ ὑπάρχων, αὐθαίρετος²⁷ ἐξῆλθεν πρὸς ὑμᾶς. Συνεπέμψαμεν²⁸ δὲ 18
 μετ' αὐτοῦ τὸν ἀδελφόν, οὗ ὁ ἔπαινος²⁹ ἐν τῷ εὐαγγελίῳ διὰ πασῶν
 τῶν ἐκκλησιῶν· οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ χειροτονηθεῖς³⁰ ὑπὸ τῶν 19
 ἐκκλησιῶν συνέκδημος³¹ ἡμῶν σὺν τῇ χάριτι ταύτῃ τῇ
 διακονουμένῃ³² ὑφ' ἡμῶν πρὸς τὴν αὐτοῦ τοῦ κυρίου δόξαν καὶ

¹ πλούσιος, rich. ² πτωχεία, ας, ἡ, poverty, beggary. ³ πλουτέω, be rich, become rich. ⁴ γνώμη, ης, ἡ, purpose, opinion. ⁵ συμφέρω, bring together, it is profitable. ⁶ προενάρχομαι, begin (beforehand), begin before. ⁷ πέρυσι, last year. ⁸ νυνί, now, already. ⁹ ἐπιτελέω, complete, perform. ¹⁰ καθάπερ, even as, just as. ¹¹ προθυμία, ας, ἡ, eagerness, readiness. ¹² πρόκειμαι, be set before, be exhibited. ¹³ καθό, in so far as, as. ¹⁴ εὐπρόσδεκτος, acceptable, well-received. ¹⁵ ἄνεσις, εως, ἡ, loosening, relaxation. ¹⁶ θλίψις, εως, ἡ, tribulation, persecution. ¹⁷ ἰσότης, ητος, ἡ, equality, fairness. ¹⁸ περισσευμα, τος, τό, superfluity, abundance. ¹⁹ ὑστέρημα, τος, τό, that which is lacking, need. ²⁰ πλεονάζω, superabound, make to abound. ²¹ ὀλίγος, little, few. ²² ἡλαττόνέω, have less, have too little. ²³ σπουδή, ης, ἡ, haste, diligence. ²⁴ Τίτος, ου, ὁ, Titus. ²⁵ παράκλησις, εως, ἡ, exhortation, consolation. ²⁶ σπουδαῖος, diligent, earnest. ²⁷ αὐθαίρετος, of one's own accord. ²⁸ συμπέμπω, send with, send along with. ²⁹ ἔπαινος, ου, ὁ, praise, commendation. ³⁰ χειροτονέω, choose, appoint. ³¹ συνέκδημος, ου, ὁ, traveling companion, fellow traveler. ³² διακονέω, serve, minister.

προθυμίαν¹ ἡμῶν: στελλόμενοι² τοῦτο, μή τις ἡμᾶς μωμήσῃται³ ἐν 20
 τῇ ἀδρότῃ⁴ ταύτῃ τῇ διακονουμένῃ⁵ ὑφ' ἡμῶν: προνοούμενοι⁶ καλὰ 21
 οὐ μόνον ἐνώπιον κυρίου ἀλλὰ καὶ ἐνώπιον ἀνθρώπων. 22
 Συνεπέμψαμεν⁷ δὲ αὐτοῖς τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν, ὃν ἐδοκιμάσαμεν⁸ ἐν
 πολλοῖς πολλὰκις⁹ σπουδαῖον¹⁰ ὄντα, νυνὶ¹¹ δὲ πολὺ σπουδαιότερον,¹⁰
 πεποιθήσει¹² πολλῇ τῇ εἰς ὑμᾶς. Εἴτε ὑπὲρ Τίτου,¹³ κοινωνὸς¹⁴ ἐμὸς 23
 καὶ εἰς ὑμᾶς συνεργός:¹⁵ εἴτε ἀδελφοὶ ἡμῶν, ἀπόστολοι ἐκκλησιῶν,
 δόξα χριστοῦ. Τὴν οὖν ἔνδειξιν¹⁶ τῆς ἀγάπης ὑμῶν, καὶ ἡμῶν 24
 καυχήσεως¹⁷ ὑπὲρ ὑμῶν, εἰς αὐτοὺς ἐνδείξασθε¹⁸ εἰς πρόσωπον τῶν
 ἐκκλησιῶν.

Περὶ μὲν γὰρ τῆς διακονίας¹⁹ τῆς εἰς τοὺς ἁγίους περισσόν²⁰ μοί ἐστιν 9
 τὸ γράφειν ὑμῖν: οἶδα γὰρ τὴν προθυμίαν¹ ὑμῶν, ἣν ὑπὲρ ὑμῶν 2
 καυχῶμαι²¹ Μακεδόσιν,²² ὅτι Ἀχαῖα²³ παρεσκεύασται²⁴ ἀπὸ πέρυσι:²⁵
 καὶ ὁ ἐξ ὑμῶν ζῆλος²⁶ ἠρέθισεν²⁷ τοὺς πλείονας. Ἐπεμψα δὲ τοὺς 3
 ἀδελφούς, ἵνα μὴ τὸ καύχημα²⁸ ἡμῶν τὸ ὑπὲρ ὑμῶν κενωθῇ²⁹ ἐν τῷ
 μέρει³⁰ τούτῳ: ἵνα, καθὼς ἔλεγον, παρεσκευασμένοι²⁴ ᾗτε: μήπως,³¹ 4
 ἐὰν ἔλθωσιν σὺν ἐμοὶ Μακεδόνες²² καὶ εὕρωσιν ὑμᾶς
 ἀπαρασκευάστους,³² καταισχυνθῶμεν³³ ἡμεῖς – ἵνα μὴ λέγωμεν

¹ προθυμία, ας, ἡ, eagerness, readiness. ² στέλλω, arrange, take care. ³ μωμάομαι, find fault with, criticize. ⁴ ἀδρότης, ἡτος, ἡ, abundance, lavishness. ⁵ διακονέω, serve, minister. ⁶ προνοέω, provide for, have regard for. ⁷ συμπέμπω, send with, send along with. ⁸ δοκιμάζω, prove, approve. ⁹ πολλὰκις, often, many times. ¹⁰ σπουδαῖος, diligent, earnest. ¹¹ νυνί, now, already. ¹² πεποιθήσις, εως, ἡ, confidence, trust. ¹³ Τίτος, ου, ὁ, Titus. ¹⁴ κοινωνός, ου, ὁ, partner, sharer. ¹⁵ συνεργός, ου, ὁ, fellow worker. ¹⁶ ἐνδείξις, εως, ἡ, proof, sign. ¹⁷ καύχησις, εως, ἡ, boasting, act of boasting. ¹⁸ ἐνδείκνυμι, show forth, show. ¹⁹ διακονία, ας, ἡ, waiting at table, service. ²⁰ περισσός, excessive, abundant. ²¹ καυχάομαι, boast, glory. ²² Μακεδών, ὀνος, ὁ, Macedonian. ²³ Ἀχαῖα, ας, ἡ, Achaia. ²⁴ παρασκευάζω, prepare, make ready. ²⁵ πέρυσι, last year. ²⁶ ζῆλος, ου, ὁ, zeal, jealousy. ²⁷ ἐρεθίζω, arouse, provoke. ²⁸ καύχημα, τος, τό, boasting, ground of boasting. ²⁹ κενόω, empty, make void. ³⁰ μέρος, ους, τό, part, portion. ³¹ μήπως, lest in any way, lest perhaps. ³² ἀπαρασκευάστος, not ready, unprepared. ³³ καταισχύνω, put to shame, shame.

ὕμεις – ἐν τῇ ὑποστάσει¹ ταύτῃ τῆς καυχήσεως.² Ἀναγκαῖον³ οὖν 5
 ἡγησάμην⁴ παρακαλέσαι τοὺς ἀδελφούς, ἵνα προέλθωσιν⁵ εἰς ὑμᾶς,
 καὶ προκαταρτίσωσιν⁶ τὴν προκατηγγελημένην⁷ εὐλογίαν⁸ ὑμῶν,
 ταύτην ἐτοιμὴν⁹ εἶναι, οὕτως ὡς εὐλογίαν⁸ καὶ μὴ ὡς πλεονεξίαν.¹⁰

Τοῦτο δέ, ὁ σπείρων φειδομένως,¹¹ φειδομένως¹¹ καὶ θερίσει:¹² καὶ ὁ 6
 σπείρων ἐπ' εὐλογίαις,⁸ ἐπ' εὐλογίαις⁸ καὶ θερίσει.¹² Ἐκαστος καθὼς 7
 προαιρεῖται¹³ τῇ καρδίᾳ: μὴ ἐκ λύπης¹⁴ ἢ ἐξ ἀνάγκης:¹⁵ ἱλαρὸν¹⁶ γὰρ
 δότην¹⁷ ἀγαπᾷ ὁ θεός. Δυνατὸς¹⁸ δὲ ὁ θεὸς πᾶσαν χάριν περισσεῦσαι¹⁹ 8
 εἰς ὑμᾶς, ἵνα ἐν παντὶ πάντοτε²⁰ πᾶσαν αὐτάρκειαν²¹ ἔχοντες
 περισσεύητε¹⁹ εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν: καθὼς γέγραπται, Ἐσκόρπισεν,²² 9
 ἔδωκεν τοῖς πένησιν:²³ ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα. Ὁ δὲ 10
 ἐπιχορηγῶν²⁴ σπέρμα²⁵ τῷ σπείροντι, καὶ ἄρτον εἰς βρῶσιν²⁶
 χορηγῆσαι,²⁷ καὶ πληθύναι²⁸ τὸν σπόρον²⁹ ὑμῶν, καὶ αὐξήσαι³⁰ τὰ
 γενήματα³¹ τῆς δικαιοσύνης ὑμῶν: ἐν παντὶ πλουτιζόμενοι³² εἰς 11
 πᾶσαν ἀπλότητα,³³ ἥτις κατεργάζεται³⁴ δι' ἡμῶν εὐχαριστίαν³⁵ τῷ
 θεῷ. Ὅτι ἡ διακονία³⁶ τῆς λειτουργίας³⁷ ταύτης οὐ μόνον ἐστὶν 12
 προσαναπληροῦσα³⁸ τὰ ὑστερήματα³⁹ τῶν ἁγίων, ἀλλὰ καὶ

¹ ὑπόστασις, εὖ, ἡ, substance, confidence. ² καύχησις, εὖ, ἡ, boasting, act of boasting. ³ ἀναγκαῖος, necessary, essential. ⁴ ἡγέομαι, lead, be chief. ⁵ προέρχομαι, go in front, precede. ⁶ προκαταρτίζω, arrange beforehand. ⁷ προκαταγγέλλω, foretell, announce beforehand. ⁸ εὐλογία, εὖ, ἡ, blessing, adulation. ⁹ ἔτοιμος, ready, prepared. ¹⁰ πλεονεξία, εὖ, ἡ, covetousness, avarice. ¹¹ φειδομένως, sparingly. ¹² θερίζω, reap, gather. ¹³ προαιρέω, propose, purpose. ¹⁴ λύπη, εὖ, ἡ, pain, grief. ¹⁵ ἀνάγκη, εὖ, ἡ, necessity, distress. ¹⁶ ἱλαρός, cheerful, glad. ¹⁷ δότης, οὖ, ὁ, giver. ¹⁸ δυνατός, powerful, possible. ¹⁹ περισσεύω, abound, be rich. ²⁰ πάντοτε, always, at all times. ²¹ αὐτάρκεια, εὖ, ἡ, sufficiency, contentment. ²² σκορπίζω, scatter, disperse. ²³ πένης, εὖ, ὁ, poor, needy. ²⁴ ἐπιχορηγέω, supply, provide. ²⁵ σπέρμα, εὖ, τό, seed, offspring. ²⁶ βρῶσις, εὖ, ἡ, eating, food. ²⁷ χορηγέω, provide, supply in abundance. ²⁸ πληθύνω, multiply, increase. ²⁹ σπόρος, οὖ, ὁ, seed (sown), seed for sowing. ³⁰ αὐξάνω, cause to grow, increase. ³¹ γέννημα, εὖ, τό, offspring, child. ³² πλουτίζω, enrich, make wealthy. ³³ ἀπλότης, εὖ, ἡ, singleness, hence simplicity. ³⁴ κατεργάζομαι, work out, produce. ³⁵ εὐχαριστία, εὖ, ἡ, thanksgiving, thankfulness. ³⁶ διακονία, εὖ, ἡ, waiting at table, service. ³⁷ λειτουργία, εὖ, ἡ, service, ministry. ³⁸ προσαναπληρόω, supply. ³⁹ ὑστερήμα, εὖ, τό, that which is lacking, need.

περισσεύουσα¹ διὰ πολλῶν εὐχαριστιῶν² τῷ θεῷ: διὰ τῆς δοκιμῆς³ 13
 τῆς διακονίας⁴ ταύτης δοξάζοντες τὸν θεὸν ἐπὶ τῇ ὑποταγῇ⁵ τῆς
 ὁμολογίας⁶ ὑμῶν εἰς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ χριστοῦ, καὶ ἀπλότητι⁷ τῆς
 κοινωνίας⁸ εἰς αὐτοὺς καὶ εἰς πάντας: καὶ αὐτῶν δεήσει⁹ ὑπὲρ ὑμῶν 14
 ἐπιποθούντων¹⁰ ὑμᾶς διὰ τὴν ὑπερβάλλουσιν¹¹ χάριν τοῦ θεοῦ ἐφ'
 ὑμῖν. Χάρις δὲ τῷ θεῷ ἐπὶ τῇ ἀνεκδιηγῆτῳ¹² αὐτοῦ δωρεᾷ.¹³ 15

Αὐτὸς δὲ ἐγὼ Παῦλος παρακαλῶ ὑμᾶς διὰ τῆς πραότητος¹⁴ καὶ 10
 ἐπιεικείας¹⁵ τοῦ χριστοῦ, ὃς κατὰ πρόσωπον μὲν ταπεινὸς¹⁶ ἐν ὑμῖν,
 ἀπὼν¹⁷ δὲ θαρρῶ¹⁸ εἰς ὑμᾶς: δέομαι¹⁹ δέ, τὸ μὴ παρὼν²⁰ θαρρῆσαι¹⁸ τῇ 2
 πεποιθήσει²¹ ἣ λογίζομαι²² τολμῆσαι²³ ἐπὶ τινὰς τοὺς λογιζομένους²²
 ἡμᾶς ὡς κατὰ σάρκα περιπατοῦντας. Ἐν σαρκὶ γὰρ περιπατοῦντες, 3
 οὐ κατὰ σάρκα στρατευόμεθα²⁴ – τὰ γὰρ ὅπλα²⁵ τῆς στρατείας²⁶ 4
 ἡμῶν οὐ σαρκικά,²⁷ ἀλλὰ δυνατὰ²⁸ τῷ θεῷ πρὸς καθαίρεσιν²⁹
 ὀχυρωμάτων³⁰ – λογισμοὺς³¹ καθαιροῦντες³² καὶ πᾶν ὕψωμα³³ 5
 ἐπαιρόμενον³⁴ κατὰ τῆς γνώσεως³⁵ τοῦ θεοῦ, καὶ αἰχμαλωτίζοντες³⁶
 πᾶν νόημα³⁷ εἰς τὴν ὑπακοήν³⁸ τοῦ χριστοῦ, καὶ ἐν ἐτοιμῳ³⁹ ἔχοντες 6
 ἐκδικῆσαι⁴⁰ πᾶσαν παρακοήν,⁴¹ ὅταν πληρωθῇ ὑμῶν ἡ ὑπακοή.³⁸ Τὰ 7

¹ περισσεύω, abound, be rich. ² εὐχαριστία, ας, ἡ, thanksgiving, thankfulness. ³ δοκιμή, ἡς, ἡ, proof, approval. ⁴ διακονία, ας, ἡ, waiting at table, service. ⁵ ὑποταγή, ἡς, ἡ, subjection, obedience. ⁶ ὁμολογία, ας, ἡ, confession, profession. ⁷ ἀπλότης, ἡτος, ἡ, singleness, hence simplicity. ⁸ κοινωνία, ας, ἡ, fellowship, contribution. ⁹ δεήσει, εως, ἡ, entreaty, prayer. ¹⁰ ἐπιποθέω, long for, strain after. ¹¹ ὑπερβάλλω, go beyond, surpass. ¹² ἀνεκδιήγητος, indescribable. ¹³ δωρεά, ἄς, ἡ, gift, free gift. ¹⁴ πραΰτης, mildness, gentleness. ¹⁵ ἐπιείκεια, ας, ἡ, kindness, gentleness. ¹⁶ ταπεινός, humble, downcast. ¹⁷ ἀπειμι, go away, depart. ¹⁸ θαρρέω, of good courage, have confidence. ¹⁹ δέομαι, ask, request. ²⁰ πάρεμι, be present, have arrived. ²¹ πεποιθήσις, εως, ἡ, confidence, trust. ²² λογίζομαι, calculate, consider. ²³ τολμάω, dare, endure. ²⁴ στρατεύομαι, make war, hence to serve as a soldier. ²⁵ ὅπλον, ου, τό, tool, implement. ²⁶ στρατεία, ας, ἡ, campaign, warfare. ²⁷ σαρκικός, fleshly, carnal. ²⁸ δυνατός, powerful, possible. ²⁹ καθαίρεις, εως, ἡ, tearing down, destruction. ³⁰ ὀχύρωμα, τος, τό, fortress, strong defense. ³¹ λογισμός, οὗ, ὁ, reasoning, reflection. ³² καθαιρέω, take down, pull down. ³³ ὕψωμα, τος, τό, height, lofty thing. ³⁴ ἐπαίρω, lift up, raise. ³⁵ γνώσις, εως, ἡ, wisdom, knowledge. ³⁶ αἰχμαλωτίζω, take or lead captive, take captive. ³⁷ νόημα, τος, τό, thought, mind. ³⁸ ὑπακοή, ἡς, ἡ, obedience. ³⁹ ἔτοιμος, ready, prepared. ⁴⁰ ἐκδικέω, vindicate, avenge. ⁴¹ παρακοή, ἡς, ἡ, disobedience.

κατὰ πρόσωπον βλέπετε; Εἴ τις πέποιθεν ἐαυτῷ χριστοῦ εἶναι, τοῦτο
 λογιζέσθω¹ πάλιν ἄφ' ἐαυτοῦ, ὅτι καθὼς αὐτὸς χριστοῦ, οὕτως καὶ
 ἡμεῖς χριστοῦ. Ἐάν τε γὰρ καὶ περισσότερόν² τι καυχήσωμαι³ περὶ 8
 τῆς ἐξουσίας ἡμῶν – ἧς ἔδωκεν ὁ κύριος ἡμῖν εἰς οἰκοδομήν,⁴ καὶ οὐκ
 εἰς καθαίρεσιν⁵ ὑμῶν – οὐκ αἰσχυνθήσομαι:⁶ ἵνα μὴ δόξω ὡς ἂν 9
 ἐκφοβεῖν⁷ ὑμᾶς διὰ τῶν ἐπιστολῶν.⁸ Ὅτι, Αἱ μὲν ἐπιστολαί,⁸ φησὶν, 10
 βαρεῖαι⁹ καὶ ἰσχυραί:¹⁰ ἡ δὲ παρουσία¹¹ τοῦ σώματος ἀσθενής,¹² καὶ ὁ
 λόγος ἐξουθενημένος.¹³ Τοῦτο λογιζέσθω¹ ὁ τοιοῦτος, ὅτι οἳοί¹⁴ ἐσμεν 11
 τῷ λόγῳ δι' ἐπιστολῶν⁸ ἀπόντες,¹⁵ τοιοῦτοι καὶ παρόντες¹⁶ τῷ ἔργῳ. 12
 Οὐ γὰρ τολμῶμεν¹⁷ ἐγκρίναι¹⁸ ἢ συγκρίναι¹⁹ ἐαυτοὺς τισιν τῶν
 ἐαυτοῦς συνιστανόντων:²⁰ ἀλλὰ αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς ἐαυτοὺς μετροῦντες,
 καὶ συγκρίνοντες¹⁹ ἐαυτοὺς ἑαυτοῖς, οὐ συνιοῦσιν.²² Ἡμεῖς δὲ οὐχὶ 13
 εἰς τὰ ἄμετρα²³ καυχησόμεθα,³ ἀλλὰ κατὰ τὸ μέτρον²⁴ τοῦ κανόνος²⁵
 οὗ ἐμέρισεν²⁶ ἡμῖν ὁ θεός, μέτρου,²⁴ ἐφικέσθαι²⁷ ἄχρι καὶ ὑμῶν. Οὐ 14
 γὰρ ὡς μὴ ἐφικνούμενοι²⁷ εἰς ὑμᾶς ὑπερεκτείνομεν²⁸ ἐαυτοῦς: ἄχρι²⁹
 γὰρ καὶ ὑμῶν ἐφθάσαμεν³⁰ ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ χριστοῦ: οὐκ εἰς τὰ 15
 ἄμετρα²³ καυχώμενοι,³ ἐν ἄλλοτρίοις³¹ κόποις,³² ἐλπίδα δὲ ἔχοντες,
 αὐξανομένης³³ τῆς πίστεως ὑμῶν, ἐν ὑμῖν μεγαλυνθῆναι³⁴ κατὰ τὸν
 κανόνα²⁵ ἡμῶν εἰς περισσεῖαν,³⁵ εἰς τὰ ὑπερέκεινα³⁶ ὑμῶν 16

¹ λογίζομαι, calculate, consider. ² περισσός, excessive, abundant. ³ καυχάομαι, boast, glory. ⁴ οἰκοδομή, ἡς, ἡ, building, edification. ⁵ καθαίρεσις, εως, ἡ, tearing down, destruction. ⁶ αἰσχύνομαι, dishonor, put to shame. ⁷ ἐκφοβέω, frighten, terrify. ⁸ ἐπιστολή, ἡς, ἡ, letter, dispatch. ⁹ βαρύς, heavy, burdensome. ¹⁰ ἰσχυρός, strong, mighty. ¹¹ παρουσία, ας, ἡ, presence, coming. ¹² ἀσθενής, weak, infirm. ¹³ ἐξουθενέω, despise, ignore. ¹⁴ οἷος, such as, of what kind. ¹⁵ ἀπειμι, go away, depart. ¹⁶ πάρεμι, be present, have arrived. ¹⁷ τολμᾶω, dare, endure. ¹⁸ ἐγκρίνω, class, classify. ¹⁹ συγκρίνω, combine, compare. ²⁰ συνίστημι, commend (transitive), stand with. ²¹ μετρέω, measure, estimate. ²² συνίημι, understand, consider. ²³ ἄμετρος, immeasurable, not measurable. ²⁴ μέτρον, ου, τό, measure, measuring rod. ²⁵ κανών, όνος, ό, rule, standard. ²⁶ μερίζω, divide, part. ²⁷ ἐφικνέομαι, reach, come to. ²⁸ ὑπερεκτείνω, stretch out beyond, overextent. ²⁹ ἄχρι, as far as, up to (gen). ³⁰ φθάνω, come before another, anticipate. ³¹ ἄλλότριος, strange, foreign. ³² κόπος, ου, ό, labor, trouble. ³³ αὐξάνω, cause to grow, increase. ³⁴ μεγαλύνω, make or declare great, enlarge. ³⁵ περισσεῖα, ας, ἡ, superfluity, surplus. ³⁶ ὑπερέκεινα, beyond.

εὐαγγελίσασθαι, οὐκ ἐν ἄλλοτρίῳ¹ κανόνι² εἰς τὰ ἔτοιμα³
καυχήσασθαι.⁴ Ὁ δὲ καυχώμενος,⁴ ἐν κυρίῳ καυχάσθω.⁴ Οὐ γὰρ ὁ 17
ἑαυτὸν συνιστῶν,⁵ ἐκεῖνός ἐστιν δόκιμος,⁶ ἀλλ' ὃν ὁ κύριος
συνίστησιν.⁵

Ὅφελον⁷ ἀνείχεσθέ⁸ μου μικρὸν⁹ τῇ ἀφροσύνῃ:¹⁰ ἀλλὰ καὶ ἀνέχεσθέ⁸ 11
μου. Ζηλῶ¹¹ γὰρ ὑμᾶς θεοῦ ζήλῳ:¹² ἡρμოსάμην¹³ γὰρ ὑμᾶς ἐνὶ ἀνδρὶ 2
παρθένον¹⁴ ἀγνήν¹⁵ παραστήσαι¹⁶ τῷ χριστῷ. Φοβοῦμαι δὲ μήπως¹⁷ 3
ὥς ὁ ὄφις¹⁸ Εὐὰν¹⁹ ἐξαπατήσεν²⁰ ἐν τῇ πανουργίᾳ²¹ αὐτοῦ, οὕτως
φθαρῇ²² τὰ νοήματα²³ ὑμῶν ἀπὸ τῆς ἀπλότητος²⁴ τῆς εἰς τὸν χριστόν.
Εἰ μὲν γὰρ ὁ ἐρχόμενος ἄλλον Ἰησοῦν κηρύσσει ὃν οὐκ ἐκηρύξαμεν, 4
ἢ πνεῦμα ἕτερον λαμβάνετε ὃ οὐκ ἐλάβετε, ἢ εὐαγγέλιον ἕτερον ὃ
οὐκ ἐδέξασθε, καλῶς²⁵ ἠνείχεσθε.⁸ Λογίζομαι²⁶ γὰρ μηδὲν 5
ὑστερηκέναι²⁷ τῶν ὑπὲρ λίαν²⁸ ἀποστόλων. Εἰ δὲ καὶ ἰδιώτης²⁹ τῷ 6
λόγῳ, ἀλλ' οὐ τῇ γνώσει:³⁰ ἀλλ' ἐν παντὶ φανερωθέντες³¹ ἐν παῶν εἰς
ὑμᾶς. Ἡ ἀμαρτίαν ἐποίησα ἑμαυτὸν³² ταπεινῶν³³ ἵνα ὑμεῖς ὑψωθῇτε, 7
ὅτι δωρεὰν³⁵ τὸ τοῦ θεοῦ εὐαγγέλιον εὐηγγελισάμην ὑμῖν; Ἄλλας 8
ἐκκλησίας ἐσύλησα,³⁶ λαβὼν ὀψώνιον³⁷ πρὸς τὴν ὑμῶν διακονίαν:³⁸ 9
καὶ παρὼν³⁹ πρὸς ὑμᾶς καὶ ὑστερηθεὶς,²⁷ οὐ κατενάρκησα⁴⁰ οὐδενός:

¹ ἄλλοτριος, strange, foreign. ² κανών, ὄνος, ὁ, rule, standard. ³ ἔτοιμος, ready, prepared. ⁴ καυχάομαι, boast, glory. ⁵ συνίστημι, commend (transitive), stand with. ⁶ δόκιμος, tested, approved. ⁷ ὄφελον, would that (used to express a fruitless wish). ⁸ ἀνέχομαι, endure, bear with. ⁹ μικρός, small, little. ¹⁰ ἀφροσύνη, ης, ἡ, foolishness, want of sense. ¹¹ ζηλῶ, be zealous, am jealous. ¹² ζήλος, ου, ὁ, zeal, jealousy. ¹³ ἀρμόζω, fit, join. ¹⁴ παρθένος, ου, ἡ, virgin. ¹⁵ ἀγνός, pure, holy. ¹⁶ παρίστημι, be present, stand by. ¹⁷ μήπως, lest in any way, lest perhaps. ¹⁸ ὄφις, εως, ὁ, snake, serpent. ¹⁹ Εὐὰ, ας, ἡ, Eve. ²⁰ ἐξαπατάω, seduce wholly, deceive. ²¹ πανουργία, ας, ἡ, cleverness, craftiness. Trickery. ²² φθείρω, destroy, corrupt. ²³ νόημα, τος, τό, thought, mind. ²⁴ ἀπλότης, ητος, ἡ, singleness, hence simplicity. ²⁵ καλῶς, rightly, well. ²⁶ λογίζομαι, calculate, consider. ²⁷ ὑστερέω, lack, need. ²⁸ λίαν, greatly, very. ²⁹ ἰδιώτης, ου, ὁ, unskilled or ungifted person, amateur. ³⁰ γνώσις, εως, ἡ, wisdom, knowledge. ³¹ φανερώω, reveal, manifest. ³² ἑμαυτοῦ, of myself. ³³ ταπεινῶ, humble, humiliate. ³⁴ ὑψόω, lift up, exalt. ³⁵ δωρεάν, without cost, without cause. ³⁶ συλάω, rob, plunder. ³⁷ ὀψώνιον, ου, τό, compensation, wages. ³⁸ διακονία, ας, ἡ, waiting at table, service. ³⁹ πάρεμι, be present, have arrived. ⁴⁰ καταναρκάω, burden, encumber.

τὸ γὰρ ὑστέρημά¹ μου προσανεπλήρωσαν² οἱ ἀδελφοί, ἐλθόντες ἀπὸ
Μακεδονίας·³ καὶ ἐν παντὶ ἀβαρῇ⁴ ὑμῖν ἐμαυτὸν⁵ ἐτήρησα καὶ
τηρήσω. Ἔστιν ἀλήθεια χριστοῦ ἐν ἐμοί, ὅτι ἡ καύχησις⁶ αὕτη οὐ 10
φραγῆσεται⁷ εἰς ἐμὲ ἐν τοῖς κλίμασιν⁸ τῆς Ἀχαΐας.⁹ Διὰ τί; Ὅτι οὐκ 11
ἀγαπῶ ὑμᾶς; Ὁ θεὸς οἶδεν. Ὁ δὲ ποιῶ, καὶ ποιήσω, ἵνα ἐκκόψω¹⁰ τὴν 12
ἀφορμὴν¹¹ τῶν θελώντων ἀφορμὴν,¹¹ ἵνα ἐν ᾧ καυχῶνται,¹²
εὐρεθῶσιν καθὼς καὶ ἡμεῖς. Οἱ γὰρ τοιοῦτοι ψευδαπόστολοι,¹³ 13
ἐργάται¹⁴ δόλιοι,¹⁵ μετασχηματιζόμενοι¹⁶ εἰς ἀποστόλους χριστοῦ. 14
Καὶ οὐ θαυμαστόν·¹⁷ αὐτὸς γὰρ ὁ Σατανᾶς¹⁸ μετασχηματίζεται¹⁶ εἰς
ἄγγελον φωτός. Οὐ μέγα οὖν εἰ καὶ οἱ διάκονοι¹⁹ αὐτοῦ 15
μετασχηματίζονται¹⁶ ὡς διάκονοι¹⁹ δικαιοσύνης, ὧν τὸ τέλος²⁰ ἔσται
κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν.

Πάλιν λέγω, μή τις με δόξῃ ἄφρονα²¹ εἶναι· εἰ δὲ μήγε,²² καὶ²³ ὡς 16
ἄφρονα²¹ δέξασθέ με, ἵνα καὶ γὰρ μικρόν²⁴ τι καυχήσωμαι.¹² Ὁ λαλῶ, 17
οὐ λαλῶ κατὰ κύριον, ἀλλ' ὡς ἐν ἀφροσύνῃ,²⁵ ἐν ταύτῃ τῇ ὑποστάσει
τῆς καυχήσεως.⁶ Ἐπεὶ²⁷ πολλοὶ καυχῶνται¹² κατὰ τὴν σάρκα, καὶ γὰρ 18
καυχήσομαι.¹² Ἡδέως²⁸ γὰρ ἀνέχεσθε²⁹ τῶν ἀφρόνων,²¹ φρόνιμοι³⁰ 19
ὄντες. Ἀνέχεσθε²⁹ γάρ, εἴ τις ὑμᾶς καταδουλοῖ,³¹ εἴ τις κατεσθίει,³² εἴ 20

¹ ὑστέρημα, τος, τό, that which is lacking, need. ² προσανεπλήρω, supply. ³ Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ⁴ ἀβαρής, not burdensome. ⁵ ἐμαυτοῦ, of myself. ⁶ καύχησις, εως, ἡ, boasting, act of boasting. ⁷ φράσσω, stop, shut. ⁸ κλίμα, τος, τό, region, territory. ⁹ Ἀχαΐα, ας, ἡ, Achaia. ¹⁰ ἐκκόπτω, cut out, cut off. ¹¹ ἀφορμή, ἡς, ἡ, occasion, opportunity. ¹² καυχάομαι, boast, glory. ¹³ ψευδαπόστολος, ου, ὁ, false apostle. ¹⁴ ἐργάτης, ου, ὁ, workman, laborer. ¹⁵ δόλιος, deceitful, treacherous. ¹⁶ μετασχηματίζω, transform, disguise. ¹⁷ θαυμαστός, wonderful, marvelous. ¹⁸ Σατανᾶς, ᾱ, ὁ, Satan, adversary. ¹⁹ διάκονος, ου, ὁ, minister, deacon. ²⁰ τέλος, ους, τό, end, purpose. ²¹ ἄφρων, foolish, senseless. ²² μήγε, otherwise (used in the phrase εἰ δὲ μήγε). ²³ καὶ, and if, even if. ²⁴ μικρός, small, little. ²⁵ ἀφροσύνη, ης, ἡ, foolishness, want of sense. ²⁶ ὑπόστασις, εως, ἡ, substance, confidence. ²⁷ ἐπεὶ, when, since. ²⁸ ἡδέως, sweetly, gladly. ²⁹ ἀνέχομαι, endure, bear with. ³⁰ φρόνιμος, prudent, wise. ³¹ καταδουλόω, enslave. ³² κατεσθίει, eat up, devour.

τις λαμβάνει, εἴ τις ἐπαίρεται,¹ εἴ τις ὑμᾶς εἰς πρόσωπον δέρει.² Κατὰ 21
 ἀτιμίαν³ λέγω, ὡς ὅτι ἡμεῖς ἡσθενήσαμεν·⁴ ἐν ᾧ δ' ἂν τις τολμᾷ⁵ – ἐν
 ἀφροσύνῃ⁶ λέγω – τολμῶ⁵ κἀγώ. Ἑβραῖοί⁷ εἰσιν; Κἀγώ. Ἰσραηλῖται⁸ 22
 εἰσιν; Κἀγώ. Σπέρμα⁹ Ἀβραάμ εἰσιν; Κἀγώ. Διάκονοι¹⁰ χριστοῦ 23
 εἰσιν; – παραφρονῶν¹¹ λαλῶ – Ὑπὲρ ἐγώ. Ἐν κόποις¹² περισσοτέρως,
 ἐν πληγαῖς¹⁴ ὑπερβαλλόντως,¹⁵ ἐν φυλακαῖς¹⁶ περισσοτέρως,¹³ ἐν
 θανάτοις πολλάκις,¹⁷ ὑπὸ Ἰουδαίων πεντάκις¹⁸ τεσσαράκοντα¹⁹ παρὰ 24
 μίαν ἔλαβον. Τρίς²⁰ ἐραβδίσθην,²¹ ἅπαξ²² ἐλιθάσθην,²³ τρίς²⁰ 25
 ἐναυάγησα,²⁴ νυχθήμερον²⁵ ἐν τῷ βυθῷ²⁶ πεποιήκα· ὁδοιπορίας²⁷ 26
 πολλάκις,¹⁷ κινδύνους²⁸ ποταμῶν,²⁹ κινδύνους²⁸ ληστῶν,³⁰ κινδύνους²⁸
 ἐκ γένους,³¹ κινδύνους²⁸ ἐξ ἐθνῶν, κινδύνους²⁸ ἐν πόλει, κινδύνους²⁸ ἐν
 ἐρημίᾳ,³² κινδύνους²⁸ ἐν θαλάσῃ, κινδύνους²⁸ ἐν ψευδαδέλφοις;³³ ἐν 27
 κόπῳ¹² καὶ μόχθῳ,³⁴ ἐν ἀγρυπνίαις³⁵ πολλάκις,¹⁷ ἐν λιμῷ³⁶ καὶ δίψει,³⁷
 ἐν νηστείαις³⁸ πολλάκις,¹⁷ ἐν ψυχῇ³⁹ καὶ γυμνότητι.⁴⁰ Χωρὶς⁴¹ τῶν 28
 παρεκτός,⁴² ἢ ἐπισύστασις⁴³ μου ἢ καθ' ἡμέραν, ἢ μέριμνα⁴⁴ πασῶν
 τῶν ἐκκλησιῶν. Τίς ἀσθενεῖ,⁴ καὶ οὐκ ἀσθενῶ;⁴ Τίς σκανδαλίζεται,⁴⁵ 29
 καὶ οὐκ ἐγὼ πυροῦμαι;⁴⁶ Εἰ καυχᾶσθαι⁴⁷ δεῖ, τὰ τῆς ἀσθενείας⁴⁸ μου 30

¹ ἐπαίρω, lift up, raise. ² δέρω, beat, flay. ³ ἀτιμία, ας, ἡ, dishonor, disgrace. ⁴ ἀσθενέω, be weak, sick. ⁵ τολμᾶω, dare, endure. ⁶ ἀφροσύνη, ης, ἡ, foolishness, want of sense. ⁷ Ἑβραῖος, ου, ὁ, Hebrew. ⁸ Ἰσραηλῆτης, ου, ὁ, Israelite. ⁹ σπέρμα, τος, τό, seed, offspring. ¹⁰ διάκονος, ου, ὁ, minister, deacon. ¹¹ παραφρονέω, be beside oneself, be insane. ¹² κόπος, ου, ὁ, labor, trouble. ¹³ περισσῶς, abundantly, exceedingly. ¹⁴ πληγή, ἧς, ἡ, blow, wound. ¹⁵ ὑπερβαλλόντως, above measure, much more. ¹⁶ φυλακή, ἧς, ἡ, guard, prison. ¹⁷ πολλάκις, often, many times. ¹⁸ πεντάκις, five times. ¹⁹ τεσσαράκοντα, forty, 40. ²⁰ τρίς, thrice, three times. ²¹ ῥαβδίζω, beat with a rod, beat with rods. ²² ἅπαξ, once, once for all. ²³ λιθάζω, throw stones, stone. ²⁴ ναυαγέω, suffer shipwreck, am shipwrecked. ²⁵ νυχθήμερον, ου, τό, day and a night, twenty-four hours. ²⁶ βυθός, οὔ, ὁ, sea, deep water. ²⁷ ὁδοιπορία, ας, ἡ, walking, journey. ²⁸ κίνδυνος, ου, ὁ, danger, peril. ²⁹ ποταμός, οὔ, ὁ, river, stream. ³⁰ ληστής, οὔ, ὁ, robber, brigand. ³¹ γένος, ους, τό, race, kind. ³² ἐρημία, ας, ἡ, wilderness, desert. ³³ ψευδάδελφος, ου, ὁ, false brother. ³⁴ μόχος, ου, ὁ, toil, hardship. ³⁵ ἀγρυπνία, ας, ἡ, sleeplessness, watching. ³⁶ λιμός, οὔ, ὁ, hunger, famine. ³⁷ δίψος, ους, τό, thirst. ³⁸ νηστεία, ας, ἡ, fasting, fast. ³⁹ ψυχος, ους, τό, cold. ⁴⁰ γυμνότης, ητος, ἡ, nakedness, exposure. ⁴¹ χωρὶς, separate, apart from (gen). ⁴² παρεκτός, except for, apart from. ⁴³ ἐπισύστασις, εως, ἡ, gathering, concourse. ⁴⁴ μέριμνα, ης, ἡ, care, anxiety. ⁴⁵ σκανδαλίζω, cause to stumble. ⁴⁶ πυρόω, burn, am purified by fire. ⁴⁷ καυχάομαι, boast, glory. ⁴⁸ ἀσθένεια, ας, ἡ, weakness, sickness.

καυχήσομαι.¹ Ὁ θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ οἶδεν, ὁ 31
 ὢν εὐλογητὸς² εἰς τοὺς αἰῶνας, ὅτι οὐ ψεύδομαι.³ Ἐν Δαμασκῷ⁴ ὁ 32
 ἐθνάρχης⁵ Ἀρέτα⁶ τοῦ βασιλέως ἐφρούρει⁷ τὴν Δαμασκηνῶν⁸ πόλιν,
 πιάσαι⁹ με θέλων· καὶ διὰ θυρίδος¹⁰ ἐν σαργάνῃ¹¹ ἐχαλάσθην¹² διὰ τοῦ 33
 τείχους¹³ καὶ ἐξέφυγον¹⁴ τὰς χεῖρας αὐτοῦ.

Καυχᾶσθαι¹ δὴ¹⁵ οὐ συμφέρει¹⁶ μοι· ἐλεύσομαι γὰρ εἰς ὀπτασίας¹⁷ καὶ 12
 ἀποκαλύψεις¹⁸ κυρίου. Οἶδα ἄνθρωπον ἐν χριστῷ πρὸ¹⁹ ἐτῶν²⁰ 2
 δεκατεσσάρων²¹ – εἴτε ἐν σώματι οὐκ οἶδα· εἴτε ἐκτὸς²² τοῦ σώματος
 οὐκ οἶδα· ὁ θεὸς οἶδεν – ἄρπαγέντα²³ τὸν τοιοῦτον ἕως τρίτου
 οὐρανοῦ. Καὶ οἶδα τὸν τοιοῦτον ἄνθρωπον – εἴτε ἐν σώματι, εἴτε 3
 ἐκτὸς²² τοῦ σώματος, οὐκ οἶδα· ὁ θεὸς οἶδεν – ὅτι ἡρπάγη²³ εἰς τὸν 4
 παράδεισον,²⁴ καὶ ἤκουσεν ἄρρητα²⁵ ῥήματα, ἃ οὐκ ἐξὸν²⁶ ἀνθρώπῳ
 λαλῆσαι. Ὑπὲρ τοῦ τοιοῦτου καυχήσομαι·¹ ὑπὲρ δὲ ἑμαυτοῦ²⁷ οὐ 5
 καυχήσομαι,¹ εἰ μὴ ἐν ταῖς ἀσθενείαις²⁸ μου· ἐὰν γὰρ θελήσω 6
 καυχῆσασθαι,¹ οὐκ ἔσομαι ἄφρων·²⁹ ἀλήθειαν γὰρ ἐρῶ· φείδομαι³⁰ δέ,
 μή τις εἰς ἐμὲ λογίσσεται³¹ ὑπὲρ ὃ βλέπει με, ἢ ἀκούει τι ἐξ ἐμοῦ. Καὶ 7
 τῇ ὑπερβολῇ³² τῶν ἀποκαλύψεων¹⁸ ἵνα μὴ ὑπεραίρωμαι,³³ ἐδόθη μοι
 σκόλοψ³⁴ τῇ σαρκί, ἄγγελος Σατάν, ἵνα με κολαφίζῃ,³⁵ ἵνα μὴ

¹ καυχᾶσθαι, boast, glory. ² εὐλογητός, well spoken of, blessed. ³ ψεύδομαι, lie. ⁴ Δαμασκός, οὐ, ἡ, Damascus. ⁵ ἐθνάρχης, οὐ, ὁ, ethnarch (provincial governor). ⁶ Ἀρέτας, α, ὁ, Aretas. ⁷ φρουρέω, guard, protect. ⁸ Δαμασκηνός, from Damascus, inhabitant of Damascus. ⁹ πιάζω, take, lay hold of. ¹⁰ θυρίς, ἴδος, ἡ, window, windowsill. ¹¹ σαργάνη, ἡ, ἡ, basket. ¹² χαλάω, slacken, let down. ¹³ τεῖχος, οὐς, τό, wall. ¹⁴ ἐκφεύγω, flee away, flee out. ¹⁵ δὴ, also, indeed. ¹⁶ συμφέρω, bring together, it is profitable. ¹⁷ ὀπτασία, ας, ἡ, vision, supernatural appearance. ¹⁸ ἀποκάλυψις, εως, ἡ, revelation, unveiling. ¹⁹ πρὸ, before (gen), before. ²⁰ ἔτος, οὐς, τό, year. ²¹ δεκατέσσαρες, fourteen, 14. ²² ἐκτός, aside from, besides. ²³ ἄρπάζω, seize, snatch. ²⁴ παράδεισος, οὐ, ὁ, paradise, Paradise. ²⁵ ἄρρητος, inexpressible, unspeakable. ²⁶ ἔξεστιν, it is lawful, it is permitted. ²⁷ ἑμαυτοῦ, of myself. ²⁸ ἀσθένεια, ας, ἡ, weakness, sickness. ²⁹ ἄφρων, foolish, senseless. ³⁰ φείδομαι, spare, abstain. ³¹ λογίζομαι, calculate, consider. ³² ὑπερβολή, ἡς, ἡ, excess, superiority. ³³ ὑπεραίρω, raise beyond, uplift. ³⁴ σκόλοψ, οπος, ὁ, thorn, splinter. ³⁵ κολαφίζω, strike with the fist, treat roughly.

ὑπεραίρωμαι.¹ Ὑπὲρ τούτου τρίς² τὸν κύριον παρεκάλεσα ἵνα 8
 ἀποστῇ³ ἀπ' ἐμοῦ. Καὶ εἴρηκέν μοι, Ἀρκεῖ⁴ σοι ἡ χάρις μου· ἡ γὰρ 9
 δύναμίς μου ἐν ἀσθενείᾳ⁵ τελειοῦται.⁶ Ὡδιστα⁷ οὖν μᾶλλον
 καυχῆσομαι⁸ ἐν ταῖς ἀσθενείαις⁵ μου, ἵνα ἐπισκηνώσῃ⁹ ἐπ' ἐμέ ἡ
 δύναμις τοῦ χριστοῦ. Διὸ εὐδοκῶ¹⁰ ἐν ἀσθενείαις,⁵ ἐν ὕβρεσιν,¹¹ ἐν 10
 ἀνάγκαις,¹² ἐν διωγμοῖς,¹³ ἐν στενοχωρίαις,¹⁴ ὑπὲρ χριστοῦ· ὅταν γὰρ
 ἀσθενῶ,¹⁵ τότε δυνατός¹⁶ εἰμι.

Γέγονα ἄφρων¹⁷ καυχώμενος·⁸ ὑμεῖς με ἠναγκάσατε·¹⁸ ἐγὼ γὰρ ὥφειλον 11
 ὑφ' ὑμῶν συνίστασθαι·²⁰ οὐδὲν γὰρ ὑστέρησα²¹ τῶν ὑπὲρ λίαν²²
 ἀποστολῶν, εἰ καὶ οὐδὲν εἰμι. Τὰ μὲν σημεῖα τοῦ ἀποστόλου 12
 κατεργάσθη²³ ἐν ὑμῖν ἐν πάσῃ ὑπομονῇ,²⁴ ἐν σημείοις καὶ τέρασιν²⁵
 καὶ δυνάμεσιν. Τί γάρ ἐστιν ὃ ἡττήθητε²⁶ ὑπὲρ τὰς λοιπὰς ἐκκλησίας, 13
 εἰ μὴ ὅτι αὐτὸς ἐγὼ οὐ κατενάρκησα²⁷ ὑμῶν; Χαρίσασθέ²⁸ μοι τὴν
 ἀδικίαν²⁹ ταύτην.

Ἰδού, τρίτον ἐτοίμως³⁰ ἔχω ἔλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, καὶ οὐ καταναρκήσω²⁷ 14
 ὑμῶν· οὐ γὰρ ζητῶ τὰ ὑμῶν, ἀλλὰ ὑμᾶς· οὐ γὰρ ὀφείλει¹⁹ τὰ τέκνα
 τοῖς γονεῦσιν³¹ θησαυρίζειν,³² ἀλλ' οἱ γονεῖς³¹ τοῖς τέκνοις. Ἐγὼ δὲ 15
 ἥδιστα⁷ δαπανήσω³³ καὶ ἐκδαπανηθήσομαι³⁴ ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ὑμῶν,

¹ ὑπεραίρω, raise beyond, uplift. ² τρίς, thrice, three times. ³ ἀφίστημι, withdraw, depart. ⁴ ἀρκέω, assist, suffice. ⁵ ἀσθένεια, ας, ἡ, weakness, sickness. ⁶ τελειώω, fill, fulfill. ⁷ ὥδιστα, most gladly, pleasantly. ⁸ καυχάομαι, boast, glory. ⁹ ἐπισκηνόω, dwell, set up a tent upon. ¹⁰ εὐδοκέω, think it good, be well pleased with. ¹¹ ὕβρις, εως, ἡ, damage, insult. ¹² ἀνάγκη, ης, ἡ, necessity, distress. ¹³ διωγμός, οὔ, ὁ, persecution. ¹⁴ στενοχωρία, ας, ἡ, difficulty, distress. ¹⁵ ἀσθενέω, be weak, sick. ¹⁶ δυνατός, powerful, possible. ¹⁷ ἄφρων, foolish, senseless. ¹⁸ ἀναγκάζω, force, compel. ¹⁹ ὀφείλω, owe, ought. ²⁰ συνίστημι, commend (transitive), stand with. ²¹ ὑστερέω, lack, need. ²² λίαν, greatly, very. ²³ κατεργάζομαι, work out, produce. ²⁴ ὑπομονή, ἡς, ἡ, endurance, perseverance. ²⁵ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ²⁶ ἡττάομαι, be overcome or defeated, am defeated. ²⁷ καταναρκάω, burden, encumber. ²⁸ χαρίζομαι, give freely, forgive. ²⁹ ἀδικία, ας, ἡ, unrighteousness. ³⁰ ἐτοίμως, readily. ³¹ γονεὺς, εως, ὁ, parent. ³² θησαυρίζω, lay up, store up. ³³ δαπανάω, spend, spend freely. ³⁴ ἐκδαπανάω, spend completely.

εἰ καὶ περισσοτέρως¹ ὑμᾶς ἀγαπῶν, ἥττον² ἀγαπῶμαι. Ἐστω δέ, ἐγὼ 16
οὐ κατεβάρησα³ ὑμᾶς· ἀλλ' ὑπάρχων πανούργος,⁴ δόλῳ⁵ ὑμᾶς
ἔλαβον. Μὴ τινα ὦν ἀπέσταλκα πρὸς ὑμᾶς, δι' αὐτοῦ ἐπλεονέκτησα⁶ 17
ὑμᾶς; Παρεκάλεσα Τίτον,⁷ καὶ συναπέστειλα⁸ τὸν ἀδελφόν· μήτι⁹ 18
ἐπλεονέκτησεν⁶ ὑμᾶς Τίτος;⁷ Οὐ τῷ αὐτῷ πνεύματι
περιεπατήσαμεν; Οὐ τοῖς αὐτοῖς ἵχνεσιν;¹⁰

Πάλιν δοκεῖτε ὅτι ὑμῖν ἀπολογούμεθα;¹¹ Κατενώπιον¹² τοῦ θεοῦ ἐν 19
χριστῷ λαλοῦμεν· τὰ δὲ πάντα, ἀγαπητοί, ὑπὲρ τῆς ὑμῶν οἰκοδομῆς.
Φοβοῦμαι γάρ, μήπως¹⁴ ἐλθὼν οὐχ οἷους¹⁵ θέλω εὔρω ὑμᾶς, κἀγὼ 20
εὐρεθῶ ὑμῖν οἷον¹⁵ οὐ θέλετε· μήπως¹⁴ ἔρεις,¹⁶ ζῆλοι,¹⁷ θυμοί,¹⁸ ἐριθεΐαι,
καταλαλιάι,²⁰ ψιθυρισμοί,²¹ φυσιώσεις,²² ἀκαταστασίαι·²³ μὴ πάλιν 21
ἐλθόντα με ταπεινώσει²⁴ ὁ θεός μου πρὸς ὑμᾶς, καὶ πενθήσω²⁵
πολλοὺς τῶν προημαρτηκότων,²⁶ καὶ μὴ μετανοησάντων²⁷ ἐπὶ τῇ
ἀκαθαρσίᾳ²⁸ καὶ πορνείᾳ²⁹ καὶ ἀσελγείᾳ³⁰ ἧ ἔπραξαν.³¹

Τρίτον τοῦτο ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς. Ἐπὶ στόματος δύο μαρτύρων³² καὶ 13
τριῶν σταθήσεται πᾶν ῥῆμα. Προεῖρηκα³³ καὶ προλέγω,³³ ὥς παρῶν³⁴ 2
τὸ δεύτερον,³⁵ καὶ ἀπὸν³⁶ νῦν γράφω τοῖς προημαρτηκόσιν²⁶ καὶ τοῖς

¹ περισσῶς, abundantly, exceedingly. ² ἥττων, lesser, inferior. ³ καταβαρέω, burden, weigh down. ⁴ πανούργος, clever, crafty. ⁵ δόλος, οὐ, ὁ, guile, deceit. ⁶ πλεονεκτέω, take advantage, take advantage of. ⁷ Τίτος, οὐ, ὁ, Titus. ⁸ συναποστέλλω, send with, send together with. ⁹ μήτι, interrogative particle expecting a negative answer. ¹⁰ ἵχνος, οὐς, τό, track, footprint. ¹¹ ἀπολογέομαι, defend one's self, give a defense. ¹² κατενώπιον, before, in the presence of (gen). ¹³ οἰκοδομή, ἡς, ἡ, building, edification. ¹⁴ μήπως, lest in any way, lest perhaps. ¹⁵ οἷος, such as, of what kind. ¹⁶ ἔρις, ἰδος, ἡ, strife, contention. ¹⁷ ζῆλος, οὐ, ὁ, zeal, jealousy. ¹⁸ θυμός, οὐ, ὁ, wrath, outburst of passion. ¹⁹ ἐριθεία, ας, ἡ, rivalry, ambition. ²⁰ καταλαλιά, ας, ἡ, evil speech, slander. ²¹ ψιθυρισμός, οὐ, ὁ, gossiping, secret slandering. ²² φυσιώσις, εως, ἡ, puffing up, arrogance. ²³ ἀκαταστασία, ας, ἡ, disturbance, disorder. ²⁴ ταπεινώω, humble, humiliate. ²⁵ πενθέω, mourn, lament. ²⁶ προημαρτάνω, sin beforehand, sin previously. ²⁷ μετανόεω, repent, change my mind. ²⁸ ἀκαθαρσία, ας, ἡ, uncleanness, impurity. ²⁹ πορνεία, ας, ἡ, fornication, idolatry. ³⁰ ἀσελγεία, ας, ἡ, licentiousness, debauchery. ³¹ πράσσω, do, perform. ³² μάρτυς, υρος, ὁ, witness. ³³ προλέγω, say beforehand, forewarn. ³⁴ παρίμι, be present, have arrived. ³⁵ δεύτερος, second. ³⁶ ἀπειμι, go away, depart.

λοιποῖς πᾶσιν, ὅτι ἐὰν ἔλθω εἰς τὸ πάλιν, οὐ φείσομαι·¹ ἐπεὶ² δοκιμὴν 3
ζητεῖτε τοῦ ἐν ἐμοὶ λαλοῦντος χριστοῦ, ὃς εἰς ὑμᾶς οὐκ ἀσθενεῖ,⁴
ἀλλὰ δυνατεῖ⁵ ἐν ὑμῖν· καὶ γὰρ εἰ ἐσταυρώθῃ⁶ ἐξ ἀσθενείας,⁷ ἀλλὰ ζῇ 4
ἐκ δυνάμεως θεοῦ. Καὶ γὰρ ἡμεῖς ἀσθενούμεν⁴ ἐν αὐτῷ, ἀλλὰ
ζησόμεθα σὺν αὐτῷ ἐκ δυνάμεως θεοῦ εἰς ὑμᾶς. Ἐαυτοὺς πειράζετε⁸ 5
εἰ ἐστὲ ἐν τῇ πίστει, ἑαυτοὺς δοκιμάζετε.⁹ Ἡ οὐκ ἐπιγινώσκετε¹⁰
ἑαυτούς, ὅτι Ἰησοῦς χριστὸς ἐν ὑμῖν ἐστίν; Εἰ μήτι¹¹ ἀδόκιμοί¹² ἐστε. 6
Ἐλπίζω¹³ δὲ ὅτι γνώσεσθε ὅτι ἡμεῖς οὐκ ἐσμὲν ἀδόκιμοι.¹² Εὐχομαι¹⁴ 7
δὲ πρὸς τὸν θεόν, μὴ ποιῆσαι ὑμᾶς κακὸν μηδέν, οὐχ ἵνα ἡμεῖς
δόκιμοι¹⁵ φανῶμεν,¹⁶ ἀλλ' ἵνα ὑμεῖς τὸ καλὸν ποιῇτε, ἡμεῖς δὲ ὡς
ἀδόκιμοι¹² ὦμεν. Οὐ γὰρ δυνάμεθά τι κατὰ τῆς ἀληθείας, ἀλλ' ὑπὲρ 8
τῆς ἀληθείας. Χαίρομεν γὰρ ὅταν ἡμεῖς ἀσθενῶμεν,⁴ ὑμεῖς δὲ 9
δυνατοί¹⁷ ᾗτε· τοῦτο δὲ καὶ εὐχόμεθα,¹⁴ τὴν ὑμῶν κατάρτισιν.¹⁸ Διὰ 10
τοῦτο ταῦτα ἀπὸν¹⁹ γράφω, ἵνα παρὼν²⁰ μὴ ἀποτόμως²¹ χρήσωμαι,²²
κατὰ τὴν ἐξουσίαν ἣν ἔδωκέν μοι ὁ κύριος εἰς οἰκοδομήν,²³ καὶ οὐκ
εἰς καθαίρεσιν.²⁴

Λοιπόν, ἀδελφοί, χαίρετε· καταρτίζεσθε,²⁵ παρακαλεῖσθε, τὸ αὐτὸ 11
φρονεῖτε,²⁶ εἰρηνεύετε·²⁷ καὶ ὁ θεὸς τῆς ἀγάπης καὶ εἰρήνης ἔσται μεθ'
ὑμῶν. Ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν ἀγίῳ φιλήματι.²⁸ 12

¹ φείδομαι, spare, abstain. ² ἐπεὶ, when, since. ³ δοκιμή, ἤς, ἡ, proof, approval. ⁴ ἀσθενέω, be weak, sick. ⁵ δυνατέω, be able, be powerful. ⁶ σταυρώω, crucify. ⁷ ἀσθένεια, ας, ἡ, weakness, sickness. ⁸ πειράζω, test, tempt. ⁹ δοκιμάζω, prove, approve. ¹⁰ ἐπιγινώσκω, recognise, come to know. ¹¹ μήτι, interrogative particle expecting a negative answer. ¹² ἀδόκιμος, not passing the test, rejected. ¹³ ἐλπίζω, hope, hope for. ¹⁴ εὐχομαι, pray, wish. ¹⁵ δόκιμος, tested, approved. ¹⁶ φαίνω, shine, appear. ¹⁷ δυνατός, powerful, possible. ¹⁸ κατάρτις, εως, ἡ, being made complete, perfecting. ¹⁹ ἀπειμι, go away, depart. ²⁰ παρίμι, be present, have arrived. ²¹ ἀποτόμως, severely, rigorously. ²² χρᾶμαι, use, make use of. ²³ οἰκοδομή, ἤς, ἡ, building, edification. ²⁴ καθαίρεσις, εως, ἡ, tearing down, destruction. ²⁵ καταρτίζω, mend, fit. ²⁶ φρονέω, think, judge. ²⁷ εἰρηνεύω, bring to peace, be at peace. ²⁸ φιλημα, τος, τό, kiss.

Ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἅγιοι πάντες.

13

Ἡ χάρις τοῦ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ, καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ θεοῦ, καὶ ἡ 14

κοινωνία¹ τοῦ ἁγίου πνεύματος μετὰ πάντων ὑμῶν. Ἀμήν.

¹ κοινωνία, ας, ἡ, fellowship, contribution.